

Република Србија
Агенција за
привредне регистре

САОПШТЕЊЕ
О ПОСЛОВАЊУ ПРИВРЕДЕ У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У

2017

ПОДАЦИ ЗА СТАТИСТИЧКЕ И ДРУГЕ ПОТРЕБЕ

БЕОГРАД, ЈУН 2018

ИЗДАЈЕ: Агенција за привредне регистре
Београд, Бранкова 25
Телефон: + 381 11 333 1 443
E-mail: bonitet@apr.gov.rs
<http://www.apr.gov.rs>

Приликом коришћења података из ове публикације обавезно
навести Агенцију за привредне регистре као њихов извор.

САДРЖАЈ

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ	5
ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2016. ГОДИНИ	7
Резиме	7
I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА	9
1. Број привредних друштава и број запослених	9
2. Финансијске перформансе привредних друштава	11
2.1 Резултати пословања привредних друштава	11
2.2 Пословна имовина и извори финансирања привредних друштава	13
3. Концентрација финансијских перформанси привредних друштава	16
3.1 Финансијске перформансе привредних друштава према секторима	16
3.2 Финансијске перформансе привредних друштава према величини	24
4. Пословање одабраних сегмената привредних друштава	29
4.1 Финансијске перформансе јавних предузећа	29
4.2 Финансијске перформансе привредних друштава у стечају и ликвидацији	32
II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА	36
1. Број установа и број запослених	36
2. Финансијске перформансе установа	36
2.1 Резултати пословања установа	36
2.2 Пословна имовина и извори финансирања установа	37
III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА	39
1. Број предузетника и број запослених	39
2. Финансијске перформансе предузетника	39
2.1 Резултати пословања предузетника	39
2.2 Пословна имовина и извори финансирања предузетника	40
Списак табела и графикана	43

МАКРОЕКОНОМСКИ АМБИЈЕНТ

У светлу глобалног економског опоравка, током 2017. године, привреда Републике Србије наставила је тенденцију благог оживљавања, мада је остварени раст био нешто слабији од пројектованог. На даљи напредак упућује пораст бруто домаћег производа, пре свега као последица спровођења фискалних и структурних реформи, при чему су главни фактори раста били увећана инвестициона улагања, пораст спољнотрговинске размене, релативно мирна и споро растућа инфлација, као и валутна стабилност. Позитивна кретања евидентна су и на тржишту рада с обзиром да раст бележе и број запослених и зараде, што је представљало подршку јачању домаће тражње и целокупне привреде.

Бруто домаћи производ, као кључни показатељ економског стања и динамике развоја укупне економије, у 2017. години порастао је за 1,9% у односу на претходну годину. Готово сви сектори бележе раст, с тим да је он био најинтензивнији у сектору F–Грађевинарство, као и у сек-

торима G–Трговина на велико и мало..., H–Саобраћај и складиштење и I–Услуге смештаја и исхране, у којима је као и претходних година створен највећи део бруто домаћег производа, тако да су неразмњиви сектори¹ и даље остали главни носиоци укупне привредне активности.

Значајан раст остварен је и у оквиру сектора В–Рударство, С–Прерађивачка индустрија, D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и Е–Снабдевање водом и управљање отпадним водама,... док, услед лоших агрометеоролошких услова, негативна кретања бележи сектор А–Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Благом опоравку домаће привреде допринео је пораст индустријске производње од 3,5%, који је нешто скромнији у односу на претходну годину (4,7%). Највећи допринос расту физичког обима укупне индустрије дао је сектор С–Прерађивачка индустрија, док је негативан утицај на индустријску

Табела 1: Основни макроекономски показатељи

ОПИС	ГОДИНА	
	2017	2016
Бруто домаћи производ (у милионима динара – текуће цене)	4.464.628,9	4.261.927,4
Стопа раста бруто домаћег производа	1,9	2,8
Индустријска производња	103,5	104,7
Годишња стопа инфлације (индекс потрошачких цена)	3,0	1,6
Извоз (у милионима евра)	15.047,1	13.432,1
Увоз (у милионима евра)	19.418,6	17.067,9
Број запослених (у хиљадама)	1.977	1.921
Бруто зараде (у динарима)	65.976	63.474
Нето зараде (у динарима)	47.893	46.097
Курс динара према еврџ (на дан 31. децембар)	118,47	123,47
Курс динара према долару (на дан 31. децембар)	99,12	117,14

Извори података: Републички завод за статистику Србије, Народна банка Србије

¹ **Размњиви сектори** су: А–Пољопривреда, шумарство и рибарство; В–Рударство; С–Прерађивачка индустрија; D–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација; Е–Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса. **Неразмњиви сектори** су: F–Грађевинарство; G–Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала; H–Саобраћај и складиштење; I–Услуге смештаја и исхране; J–Информисање и комуникације; K–Финансијске делатности и делатност осигурања; L–Пословање некретнинама; M–Стручне, научне, иновационе и техничке делатности; N–Административне и помоћне услужне делатности; O–Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање; P–Образовање; Q–Здравствена и социјална заштита; R–Уметност, забава и рекреација; S–Остале услужне делатности; T–Делатност домаћинства као послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе; U–Делатност екстериторијалних организација и тела

производњу имао сектор D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација.

На поспешивање економског развоја утицало је и увећање спољнотрговинске размене, у којој раст бележе и извоз и увоз. Извоз је увећан за 12,0% у односу на претходну годину, док је у истом периоду увоз растао нешто динамичније, односно 13,8%, па је сходно томе спољнотрговински дефицит повећан.

Побољшаном пословном амбијенту подстицај је дала и релативно ниска стопа инфлације, која се кретала у планираним оквирима и благо је увећана у односу на прошлогодишњу (1,6%), тако да су потрошачке цене из децембра 2017. годи-

не порасле за 3,0% у односу на цене из истог месеца 2016. године.

Укупну слику привреде употпунило је и јачање домаће валуте према еврџ и долару. На крају 2017. године вредност динара према еврџ увећана је за 4,0% у односу на крај 2016. године, док је у истом периоду динар апресирао чак 15,4% у односу на долар.

Позитивни помаци у привредним кретањима имали су свој утицај и на тржиште рада. Задржан је континуитет увећања броја запослених, започет пре две године, тако да је он повећан за 2,9% у односу на претходну годину, док је истовремено, стопа незапослености наставила да опада. Такође, током 2017. године, и зараде бележе благи раст.

ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ У 2017. ГОДИНИ²

РЕЗИМЕ

Тренд раста српске економије, који је настављен у 2017. години, дао је снажан импулс јачању укупних финансија привредних друштава, чија се увећана пословна активност обављала уз раст запослености. Укупни приходи остварени на нивоу привреде порасли су за 8,3% у односу на претходну годину и износе 10.561.086 милиона динара, док су укупни расходи у висини од 10.040.612 милиона динара повећани за 5,8%. Пословање 101.012 привредних друштава одвијало се са укупно 1.073.557 радника, што представља годишњи раст броја запослених за 34.456 радника.

На благи опоравак привреде током 2017. године указују и исказани резултати. Дугогодишња серија позитивних резултата из пословних активности је очувана, премда је тај добитак у износу од 530.811 милиона растао спорим темпом (4,8%) у односу на претходну годину (26,1%). С друге стране, услед велике изложености спољним факторима и кретањима на девизном тржишту, привредна друштва после низа година у којима су исказивала негативне резултате из финансирања, по том основу бележе добитак у висини од 37.357 милиона динара (губитак у 2016. години 126.853 милиона динара). Такође, бољи резултат је исказан и по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, отписаних потраживања и осталих активности, будући да је губитак у износу од 41.110 милиона динара, смањен за 62,5% у поређењу са претходном годином.

Повољна макроекономска кретања одразила су се на значајан раст укупне профитабилности привредних друштава, тако да је привреда трећу годину заредом исказала позитиван нето резултат, а он износи 437.180 милиона динара и 2,3 пута је већи од добитка из претходне године. Прилично увећање позитивног резултата последица

је раста нето добитка на годишњем нивоу за 32,0%, као и смањења нето губитка за 27,8%.

Скоро три петине привредних друштава (59.131) пословало је позитивно, што је 1.324 друштва више у поређењу са претходном годином, а укупан нето добитак који су остварила износи 666.561 милион динара. На страни негативних резултата било је 1.048 привредних друштава мање у односу на претходну годину, односно укупно 26.592 друштва, а она су исказала нето губитак у висини од 229.381 милион динара. Нето резултат није исказало 15.289 друштава (у 2016. години 14.444 друштва).

Раст профитабилности обележио је и пословање јавних предузећа у 2017. години, која су збирно гледано последње три године завршила са добитком. Позитиван нето резултат исказан на нивоу 576 јавних предузећа износи 29.029 милиона динара и два пута је већи од прошлогодишњег. Са нето добитком је пословало 421 предузеће, а са нето губитком 135 предузећа, док 20 јавних предузећа није исказало нето резултат.

Сегмент привредних друштава у стечају и ликвидацији, која су махом генератори губитака, нешто је побољшао резултате, будући да је њихов негативан нето резултат за 11,7% мањи од прошлогодишњег. На крају 2017. године 6.562 друштва која су била у поступку стечаја и ликвидације исказала су укупан губитак у износу од 49.825 милиона динара.

Позитивне тенденције присутне су на нивоу свих сектора, а као главни носиоци профитабилности издвајају се сектор С-Прерађивачка индустрија, у коме је позитиван нето резултат два пута повећан у односу на претходну годину и износи 156.974 милиона динара и сектор G-Трговина на велико и мало..., који бележи 2,3 пута већи добитак у висини од 82.184 милиона динара. Према исказаним пози-

² Основ за израду Саопштења представљају подаци из Годишњег билтена финансијских извештаја за 2017. годину, у коме су подаци за 2017. годину дати на основу збирно обрађених података за статистичке и друге потребе за 2017. годину, док су подаци за претходну годину дати на основу збирно обрађених редовних годишњих финансијских извештаја за 2016. годину, које су привредна друштва и предузетници доставили Агенцији за привредне регистре у складу с прописима којима се уређује рачуноводство. Детаљан приказ података, како на укупном нивоу, тако и по нижим нивоима класификације, дат је у Годишњем билтену финансијских извештаја за 2017. годину

тивним резултатима истичу се и сектори J- Информисање и комуникације (45.536 милиона динара), D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (34.365 милиона динара) и В-Рударство (31.080 милиона динара). Истовремено, после вишегодишњег непрофитабилног пословања у зону позитивних резултата прешли су сектори L-Пословање некретнинама (10.676 милиона динара), F-Грађевинарство (8.851 милион динара) и I-Услуге смештаја и исхране (2.502 милиона динара).

Успешније пословање бележе и привредна друштва посматрано према величини, с тим да је сегмент микро привредних друштава још увек остао у сфери губитка. Највећи раст профитабилности евидентан је код великих привредних друштава, чији је позитиван нето резултат у износу од 253.243 милиона динара, већи 2,7 пута од прошлогодишњег. Мала привредна друштва су исказала добитак од 119.814 милиона динара, повећан за 54,4% на годишњем нивоу, док је позитиван нето резултат средњих друштава порастао за трећину и износи 84.078 милиона динара. На нивоу микро привредних друштава, која су и најбројнија (89.881 друштво), исказан је негативан нето резултат од 19.954 милиона динара, с тим да је он знатно мањи од прошлогодишњег (47.485 милиона динара).

Постепено оживљавање српске економије у 2017. години одразило се на благо јачање финансијских ресурса и поправљање финансијског положаја привреде, али су проблеми услед неадекватног начина финансирања, иако нешто ублажени, и даље били претња њеној виталности.

Привредна друштва су располагала пословном имовином у укупној вредности од 14.200.229 милиона динара, што је за 4,2% више у односу на претходну годину. Пословање

су финансирала капиталом у висини од 6.932.548 милиона динара, а као и годинама уназад већим делом су се ослањала на позајмљене изворе финансирања, тако да су њихове укупне обавезе износиле 8.811.946 милиона динара. Међутим, структура извора финансирања је благо поправљена с обзиром да је на годишњем нивоу капитал увећан за 5,2%, док је укупан дуг растао по стопи од 1,6%.

На крају 2017. године привреда је кумулирала губитак у износу од 3.688.036 милиона динара, од чега се на губитак изнад висине капитала односи 1.544.265 милиона динара. Споријем годишњем расту укупног губитка (1,9%) у односу на протекли период допринело је опадање губитка изнад висине капитала (5,9%). Губитак је исказало 42.956 привредних друштава, од којих је код 25.513 друштава губитак био већи од вредности капитала.

Током 2017. године дошло је до извесног јачања финансијских капацитета и побољшања финансијске структуре, међутим задуженост и неликвидност су и даље били проблеми са којима се домаћа привреда суочавала. Иако су сопствени извори финансирања увећани за 9,0% у поређењу са претходном годином, они су са износом од 5.368.037 милиона динара чинили 37,9% укупних извора финансирања (у претходној години 36,2%), при чему је степен укупне задужености благо смањен (са 1,76 на 1,64). У прилог томе да привреда није успела да успостави оптималан начин финансирања говори и мањак дугорочног капитала, будући да је део сталне имовине у износу од 464.064 милиона динара финансирала из краткорочних извора. Негативан нето обртни капитал је смањен за 32,6% у односу на претходну годину, а да је проблем неликвидности још увек остао показују и прилично ниске вредности општег и текућег рачна ликвидности (0,92 односно 0,63).

I ПОСЛОВАЊЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

1. БРОЈ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

У Републици Србији, на крају 2017. године, делатност су вршила 141.942 привредна друштва, од којих су 102.532 доставила податке за статистичке и друге потребе³ Агенцији за привредне регистре. Ови подаци обрађени су за 101.012 привредних друштава⁴ и представљају основ за анализу привредних кретања.

Услед побољшаних економских прилика, број запослених на нивоу привреде увећан је за 34.456 радника у односу на претходну годину, тако да су привредна друштва запошљавала укупно 1.073.557 радника.

Тренд увећања запослености одражава се и кроз секторску анализу, с обзиром да је број запослених повећан код 13 од укупно 21 сектора. Са становишта поделе сектора на разменљиве и неразменљиве, уочава се да је у разменљивим секторима, у којима послује нешто мање од четвртине, односно 23.321 привредно друштво (у претходној години 23.153 друштва), број запослених интензивније растао у односу на неразменљиве (4,1% наспрот 2,7%). Бројчано исказано, привредна друштва која послују у оквиру разменљивих сектора су запошљавала 18.533 радника више у односу на претходну годину, односно укупно 470.850 радника, док је код неразменљивих сектора број запослених увећан за 15.923 радника, тако да су они запошљавали укупно 602.707 радника.

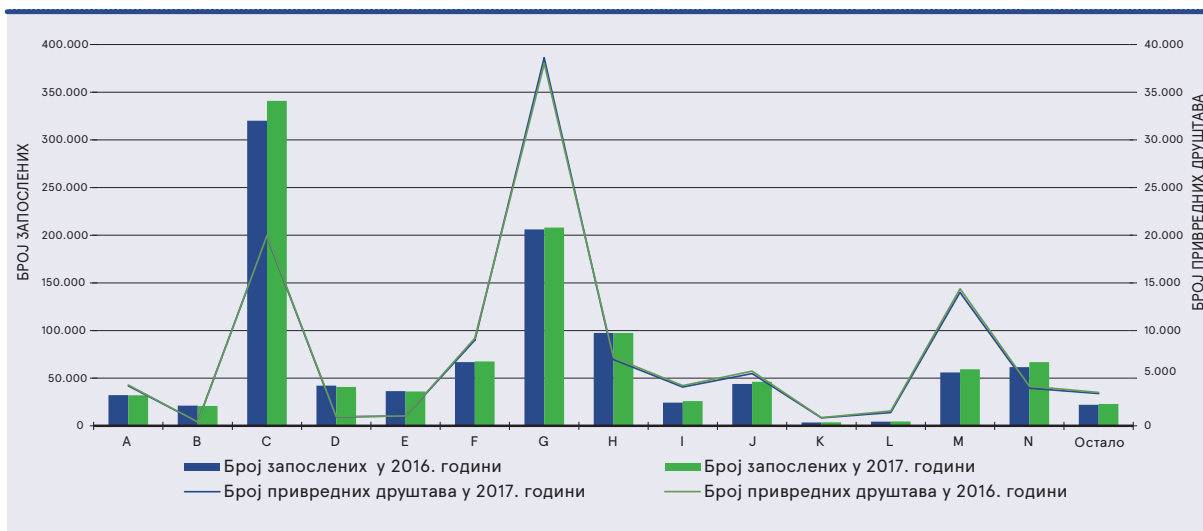
За пораст запослености на укупном нивоу најзаслужнији је сектор С-Прерађивачка индустрија, у оквиру којег је

било запослено 20.783 радника више у поређењу са претходном годином, а уједно то је сектор који је запошљавао највећи број радника (340.923). Поред тога, значајан раст броја запослених, за 5.283 радника, евидентан је и у сектору N-Административне и помоћне услужне делатности, у којем је било укупно запослено 66.947 радника. Приличан раст броја запослених забележили су и сектори М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (са 56.096 на 59.371 радника) и Ј-Информисање и комуникације (са 44.042 на 46.238 радника). Насупрот њима, пад броја запослених присутан је код сектора D-Снабдевање електричном енергијом (са 42.225 на 40.877 радника), иако се број привредних друштава у овом сектору увећао (са 808 на 830 друштава).

Када је реч о броју привредних друштава, учешћа појединих сектора су приближна онима из претходне године. У складу са тим, највећа учешћа у привреди и даље су имали сектори G-Трговина на велико и мало (32,9% односно 33.254 привредних друштава), С-Прерађивачка индустрија (17,3% односно 17.461) и М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (12,5% односно 12.590).

Висока концентрација броја запослених је и даље присутна код појединих сектора, а она је најочљивија код раније поменутог сектора С-Прерађивачка индустрија (340.923 или 31,8%), као и сектора G-Трговина на велико и мало... (208.020 или 19,4%) и Н-Саобраћај и складиштење (97.383 или 9,1%).

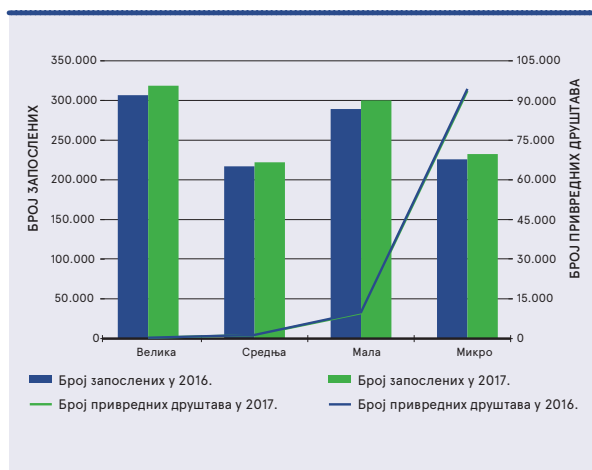
Графикон 1: Број привредних друштава и запослених према секторима

³ У складу са новим Законом о рачуноводству („Службени гласник РС”, бр. 62/2013 и 30/2018) почев од извештаја за 2014. годину успостављен је нови модел финансијског извештавања у земљи. Сходно томе, за сва правна лица и предузетнике прописана је обавеза извештавања у две целине, и то достављањем података за статистичке и друге потребе државе, на основу којих се сагледавају укупна привредна кретања, и достављањем редовних годишњих финансијских извештаја и прописане документације уз те извештаје, за јавно објављивање, чиме је обезбеђена потпуна транспарентност финансијских извештаја. Поред тога, за сва правна лица и предузетнике прописана је обавеза достављања тих података и извештаја са пратећом документацијом, у електронском облику, потписаних квалификованим електронским потписом законског заступника

⁴ Од укупно 101.012 привредних друштава, за које су обрађени подаци за статистичке и друге потребе, 9.446 друштава доставило је изјаву о неактивности будући да у 2017. години нису имали пословних догађаја, нити у пословним књигама имају податке о имовини и обавезама

Графикон 2: Број привредних друштава и запослених према величини привредних друштава

Пораст броја запослених на нивоу привреде уочљив је и кроз анализу привредних друштава према величини⁵, с обзиром да су у 2017. години привредна друштва свих величина запошљавала више радника у односу на претходну годину.

Најинтензивнији раст броја запослених у односу на претходну годину забележен је код великих и малих привредних друштава (12.040 радника и 10.825 радника), тако да је у 2017. години укупно 318.765 радника било запослено у 318 великих привредних друштава, а 300.128 радника у 9.512 малих друштава. И на нивоу микро и средњих привредних друштава евидентно је увећање броја запослених (6.586 радника односно 5.005 радника), па су микро привредна друштва као најбројнији сегмент привреде (89.881 привредно друштво) пословала са 232.566 радника, док је 1.301 средње привредно друштво запошљавало 222.098 радника.

Унакрсна анализа привредних друштава према секторима у којима послују, као и према њиховој величини показује да више од три четвртине микро привредних друштава припада неразмњивим секторима. У складу са тим, и број радника која су ова друштва ангажовала у оквиру неразмњивих сектора је изнад три четвртине. Слично њима, и мала привредна друштва су претежно пословала у неразмњивим секторима (64,8%), запошљавајући 58,0% радника. Концентрација привредних друштава средње величине је мање изражена тако да је преко половине пословала у неразмњивим секторима, запошљавајући 52,6% радника. С друге стране, велика привредна друштва претежно (55,3%) су пословала у размњивим секторима, са 58,2% запослених у свим великим друштвима.

У сектору Г-Трговина на велико и мало... пословало је највише микро и малих привредних друштава (33,0% односно 33,7%), при чему су микро друштва запошљавала једну четвртину од укупног броја радника у том сектору, док су мала друштва учествовала са једном петином. У сектору С-Прерађивачка индустрија пословала је једна трећина средњих привредних друштава, у коме је било запослено 36,5% свих запослених у друштвима те величине. Слично њима, и велика привредна друштва су своју делатност претежно обављала у сектору С-Прерађивачка индустрија (43,4% односно 138 привредних друштава), у коме је било запослено нешто изнад трећине радника великих система.

Током 2017. године велики број привредних друштава је своју делатност обављао без запослених, с тим да је број ових друштава за 555 већи у односу на претходну годину. Без запослених су пословала 30.792 друштва, што представља 30,5% од укупног броја привредних друштава.

Трећина привредних друштава без запослених (10.147) пословала је у сектору Г-Трговина на велико и мало..., затим 16,2% или 4.996 у сектору С-Прерађивачка индустрија, а 11,7% односно 3.614 у сектору М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности.

Број друштава без запослених је увећан на нивоу готово свих сектора, што је најистакнутије у секторима М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3,9%), Ј-Информације и комуникације (7,3%) и Л-Пословање некретнинама (13,1%), у којима послује значајан број привредних друштава без запослених (3.614, 1.543 и 612 друштава респективно).

Привредна друштва која послују без запослених углавном припадају микро друштвима (99,2% или 30.561), а знатно мањи број је у категорији малих (212), средњих (18), док је једно друштво велико.

У 2017. години највећи раст броја запослених (4,7% и 4,5%) забележила су привредна друштва која су запошљавала од 51 до 250 радника и од 11 до 50 радника, с тим да је нешто спорији раст (3,3% односно 2,8%) присутан и код привредних друштава са шест до десет односно са више од 250 радника.

⁵ Величина привредних друштава утврђена је према критеријумима за разврставање правних лица прописаним Законом о рачуноводству и та величина користи се за наредну пословну годину. Сагласно Закону привредна друштва су разврстана на велика, средња, мала и микро, при чему су за 2017. годину разврстана на основу података из финансијских извештаја за 2016. годину, и то – у микро привредна друштва она која на дан 31. децембра 2016. године не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених – 10, пословни приход – 86.429 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине – 43.215 хиљада динара. У мала правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених – 50, пословни приход – 1.086.536 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине – 543.268 хиљада динара. У средња правна лица разврстана су она која не прелазе два од следећих критеријума: просечан број запослених – 250, пословни приход – 4.321.450 хиљада динара и просечна вредност пословне имовине – 2.160.725 хиљада динара. У велика правна лица разврстана су правна лица која прелазе два критеријума за средња правна лица

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Благи раст домаће економије, који је настављен током 2017. године, одразио се и на повећан обим активности привредних друштава. Укупни приходи остварени на нивоу привреде порасли су за 8,3% у односу на претходну годину и износе 10.561.086 милиона динара, док су укупни расходи од 10.040.612 милиона динара увећани за 5,8%.

У структури укупних прихода привредних друштава доминирају приходи остварени из пословних активности, с тим да је њихово учешће нешто мање у односу на претходну годину (94,5% наспрам 95,5%). При томе, пословни приходи су на годишњем нивоу повећани за 7,2% и исказани су у износу од 9.980.985 милиона динара. Највећи део тих прихода чине приходи од продаје производа и услуга, који износе 5.199.688 милиона динара и бележе раст од 9,1%, а затим следе приходи од продаје робе, који су остварени у износу од 4.523.891 милион динара и порасли су за 5,4% у поређењу са претходном годином.

И на страни расхода главни део (94,1%) чине пословни расходи, са износом од 9.450.173 милиона динара, с тим да су они повећани за 7,3% у односу на претходну годину. Од тога, издаци за набавну вредност продате робе чине 3.872.431 милион динара и већи су за 4,3%. Значајан удео имају и трошкови материјала у износу од 1.994.220 милиона динара и трошкови производних услуга од 1.193.089 милиона динара, а они су на годишњем нивоу порасли за 11,5% односно 9,0%. За трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе издвојено је 1.165.873 милиона динара, што је за 9,3% више у поређењу са претходном годином.

Као и током низа претходних година, и у 2017. години, привреда је из пословних активности остварила позитиван

Графикон 3: Структура пословних прихода привредних друштава

ван резултат, при чему је темпо раста тог резултата био знатно успоренији у односу на претходну годину (4,8% наспрам 26,1%). Позитиван резултат из пословних активности на нивоу свих привредних друштава исказан је у износу од 530.811 милиона динара.

Имајући у виду велику осетљивост привреде на факторе из окружења преовлађујући допринос укупним резултатима привреде дала су кретања на девизном тржишту односно јачање домаће валуте, што се одразило на резултате остварене у подбилансу финансирања.

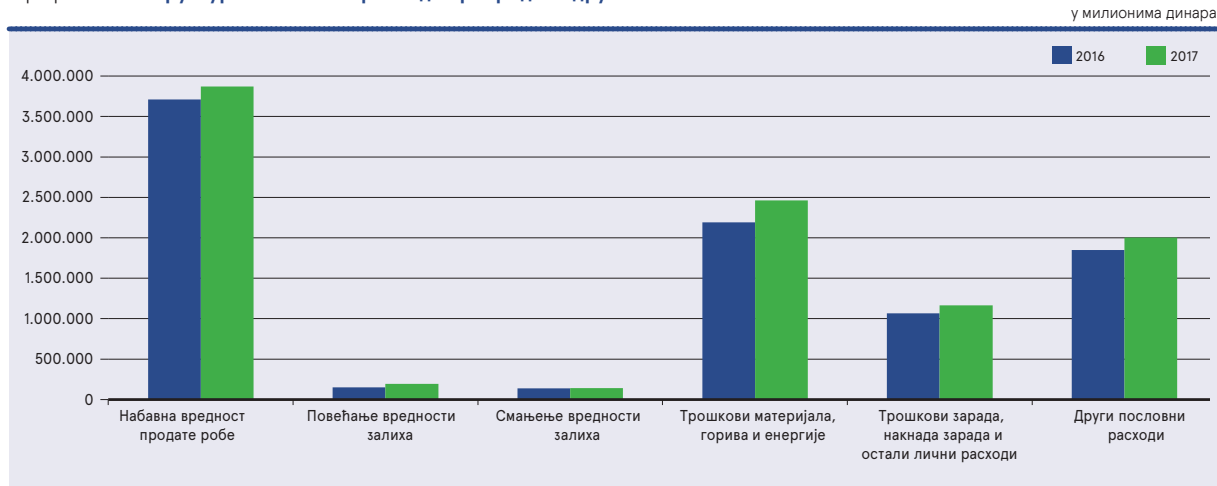
У 2017. години финансијски приходи су дуплирани у односу на претходну годину и исказани су у висини од 289.066 милиона динара, а то повећање првенствено је последица драстичног увећања позитивних курсних разлика са 55.358 милиона динара на 181.474 милиона динара. Повећани су (35,6%) и финансијски приходи од повезаних правних лица и остали финансијски приходи, који су исказани у износу од 79.646 милиона динара.

Табела 2: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Укупни приходи	10.561.086	9.750.711	108,3
Б. Укупни расходи	10.040.612	9.488.413	105,8
Пословни приходи	9.980.985	9.312.146	107,2
Пословни расходи	9.450.173	8.805.635	107,3
I Пословни резултат	530.811	506.512	104,8
Финансијски приходи	289.066	143.930	200,8
Финансијски расходи	251.709	270.783	93,0
II Резултат из финансирања	37.357	-126.853	н/а
Приходи из осталих активности	289.171	292.620	98,8
Расходи из осталих активности	330.280	402.255	82,1
III Резултат из осталих активности	-41.110	-109.635	37,5
IV Нето добитак пословања које се обуставља	1.864	2.014	92,5
V Нето губитак пословања које се обуставља	8.449	9.740	86,7

Графикон 4: Структура пословних расхода привредних друштава

С друге стране, финансијски расходи су опали за 7,0% у поређењу са претходном годином и износе 251.709 милиона динара. При томе, негативне курсне разлике од 97.912 милиона динара веће су за 7,5% од прошлогодишњих, док су расходи камата у висини од 91.051 милион динара смањени за 6,2%.

Као резултат наведеног, привреда је из активности финансирања исказала позитиван резултат у износу од

тензивнији пад (17,9%) и исказани су у износу од 330.280 милиона динара. Последично, на нивоу целе привреде исказан је губитак из осталих активности, мањи за 62,5% у односу на прошлогодишњи, у висини од 41.110 милиона динара.

Привредна друштва су, збирно посматрано, већ трећу годину заредом пословала профитабилно и исказала позитиван нето резултат у износу од 437.180 милиона динара,

Табела 3: Показатељи профитабилности на нивоу привреде

О П И С	ГОДИНА	
	2017	2016
1. Стопа приноса на сопствени капитал (после опорезивања)	8,5	4,0
2. Стопа приноса на укупна средства (после опорезивања)	3,8	2,2
3. Стопа пословног добитка	5,5	5,6
4. Стопа нето добитка	4,5	2,1
5. Рацио покрића камата	6,72	3,70

37.357 милиона динара, док је у претходној години губитак по том основу износио 126.853 милиона динара.

Истовремено, у 2017. години привредна друштва су исказала приходе по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, наплаћених отписаних потраживања, добитака по основу продаје средстава и друге приходе из осталих активности од 289.171 милион динара, што је за 1,2% мање у односу на претходну годину. Расходи исказани по тим основама бележе знатно ин-

који је 2,3 пута већи од прошлогодишњег. Значајан раст профитабилности постигнут је захваљујући годишњем расту укупног нето добитка за 32,0%, али и смањењу нето губитка за 27,8%. Укупан нето добитак привредних друштва износи 666.561 милион динара, а нето губитак 229.381 милион динара.

Увећање позитивног резултата привреде у 2017. години одразило се и на кретање стопа приноса на приходе од продаје, као и на сопствени капитал и укупно ангажова-

Табела 4: Резултати пословања привредних друштава

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Нето добитак	666.561	59.131	504.980	57.807
2. Нето губитак	229.381	26.592	317.597	27.640
Нето резултат	437.180	-	187.383	-

на средства. Све ове стопе бележе раст на годишњем нивоу, осим стопе пословног добитка која је благо смањена, услед споријег темпа раста позитивног резултата из пословања у односу на претходну годину. Већа стопа приноса коју су привредна друштва остварила употребом сопственог капитала у односу на стопу приноса по основу коришћења укупних средстава показује да се привреда ефикасно задуживала и да је успела позитивним пословањем да финансира дуг. Истовремено, услед растуће профитабилности ризик плаћања камата је био смањен у поређењу са претходном годином.

Позитивни трендови у 2017. години присутни су и уколико се резултати привредних друштава сагледају на индивидуалном нивоу. Са нето добитком је пословало скоро три петине привредних друштава односно 59.131 друштво, тако да су у зони профитабилности била 1.324 друштва више у односу на претходну годину. С друге стране, нето губитак су исказала 26.592 друштва, што је 1.048 њих мање у поређењу са претходном годином. Нето резултат није исказало 15.289 привредних друштава (у 2016. години 14.444 друштва).

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

Поправљање укупних економских прилика у земљи, током 2017. године, допринело је јачању финансијских ресурса привреде, тако да су структура пословне имовине и извора финансирања нешто побољшани. Међутим, будући да су финансијске неравнотеже и даље пратиле њено пословање, задуженост и неликвидност су остали проблеми са којима се још увек суочавала.

Привредна друштва у Републици Србији су, на крају 2017. године, располагала пословном имовином у вредности од 14.200.229 милиона динара, па је укупан билансни потенцијал привреде повећан за 4,2% у односу на претходну годину. Иако је тренд интензивнијег раста улагања у текуће пословање настављен, највећи део средстава инвестиран је у сталну имовину (59,7%). На годишњем нивоу обртна имовина је повећана за 4,9%, док је раст сталне имовине био нешто скромнији (3,9%).

Стална имовина привредних друштава износила је 8.477.293 милиона динара, а највећим делом односи се на некретнине, постројења и опрему, који су исказани у износу од 6.888.150 милиона динара, што је за 4,4% више у поређењу са претходном годином. Поред тога, значајне су и инвестиције у дугорочне финансијске пласмане, који су готово задржани на прошлогодишњем нивоу и износе 1.039.987 милиона динара.

Улагања у обртну имовину исказана су у висини од 5.667.963 милиона динара, а у томе највећи део од 1.869.871 милион динара чине потраживања по основу продаје, која су повећана за 2,1% у односу на претходну годину. Велики део средстава уложен је и у залихе, које бележе динамичан раст (8,7%) и исказане су у нивоу од 1.789.657 милиона динара. Вредност готовинских еквивалената и готовине од 838.101 милион динара је готово непромењена у односу на стање на крају претходне године, док су краткорочни финансијски пласмани у износу од 494.563 милиона динара порасли за 5,1%.

Привреда је и у 2017. години своје пословање претежно финансирала из позајмљених извора, с тим да је структура извора финансирања нешто поправљена у односу на претходне године. Укупан дуг привредних друштава на крају године износио је 8.811.946 милиона динара, док је њихов

Табела 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Уписани а неуплаћени капитал	20.247	23.206	87,2
Б. Стална имовина	8.477.293	8.159.039	103,9
Нематеријална имовина	295.910	270.926	109,2
Некретнине, постројења и опрема	6.888.150	6.599.345	104,4
Биолошка средства	197.845	195.802	101,0
Дугорочни финансијски пласмани	1.039.987	1.039.005	100,1
Дугорочна потраживања	55.401	53.960	102,7
В. Одложена пореска средства	34.727	37.896	91,6
Г. Обртна имовина	5.667.963	5.402.180	104,9
Залихе	1.789.657	1.646.285	108,7
Потраживања по основу продаје	1.869.871	1.830.522	102,1
Краткорочни финансијски пласмани	494.563	470.727	105,1
Остала краткорочна потраживања	675.771	623.688	108,4
Готовински еквиваленти и готовина	838.101	830.959	100,9
Д. Укупна актива = Пословна имовина	14.200.229	13.622.322	104,2

Табела 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Капитал	6.932.548	6.588.014	105,2
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	2.645.192	2.544.624	104,0
Дугорочна резервисања	145.715	144.856	100,6
Дугорочне обавезе	2.499.477	2.399.768	104,2
В. Одложене пореске обавезе	188.785	181.817	103,8
Г. Краткорочне обавезе	5.977.969	5.948.479	100,5
Краткорочне финансијске обавезе	1.873.572	1.916.958	97,7
Обавезе из пословања	2.492.346	2.458.160	101,4
Друге краткорочне обавезе	1.612.051	1.573.361	102,5
Д. Губитак изнад висине капитала	1.544.265	1.640.612	94,1
Ђ. Укупна пасива	14.200.229	13.622.322	104,2

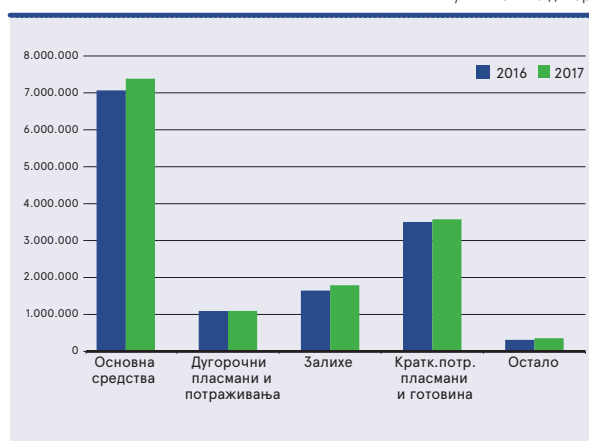
капитал исказан у висини од 6.932.548 милиона динара. У прилог томе да су благи позитивни помаци начињени када је реч о финансијској структури говори и то што су укупне обавезе расле споријим темпом од капитала (1,6% наспрам 5,2%). Последице, сопствени извори финансирања⁶ су повећани за 9,0% у поређењу са претходном годином и износе 5.368.037 милиона динара. То се одразило и на раст рачуна сопственог капитала, који је са 36,2% у 2016. години повећан на 37,9%, као и на опадање степена укупне задужености привреде са 1,76 на 1,64.

Укупан капитал привредних друштава чине основни капитал у износу од 4.415.582 милиона динара, нераспоређени добитак од 2.775.868 милиона динара, затим ревалоризационе резерве са износом од 1.383.131 милион динара, резерве од 532.945 милиона динара, док се на уписани а неуплаћени капитал односи 20.247 милиона динара. Нереализовани добитци по основу хартија од вредности исказани су у износу од 11.025 милиона, док нереализовани губици износе 24.793 милиона динара, а откупљене сопствене акције 37.685 милиона динара. Вредност капитала умањена је за износ укупног губитка од 3.688.036 милиона динара.

Благо опадање нивоа укупне задужености привреде пратљено је нешто измењеном структуром позајмљених извора финансирања према њиховој рочности. Привредна друштва су се у 2017. години интензивније задуживала на дуги рок, тако да је дугорочни позајмљени капитал повећан за 4,0% у односу на претходну годину, док су краткорочни екстерни извори финансирања готово стагнирали на прошлогодишњем нивоу. Иако су финансијске неравнотеже и даље остале, оне су нешто ублажене, при чему дугорочна резервисања и обавезе привредних друштава износе 2.645.192 милиона динара, док су краткорочне обавезе исказане у износу од 5.977.969 милиона динара.

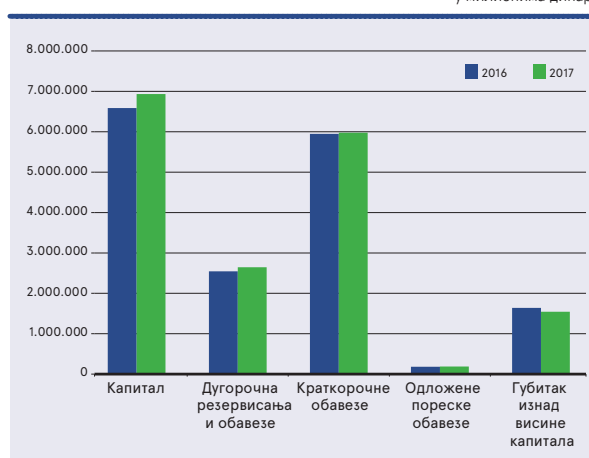
Графикон 5: Структура пословне имовине привредних друштава

у милионима динара

Графикон 6: Структура извора финансирања привредних друштава

у милионима динара

⁶ Капитал умањен за губитак изнад висине капитала и уписани а неуплаћени капитал

Слични трендови присутни су и у делу кредитирања. Током 2017. године укупна кредитна активност бележи благи раст, с тим да је обим дугорочних кредита пласираних привреди повећан за 4,2% у односу на претходну годину, а ниво краткорочних кредита је смањен за 2,3%. Дугорочне обавезе привредних друштава су на крају године достигле вредност од 2.499.477 милиона динара, док њихове краткорочне финансијске обавезе бележе износ од 1.873.572 милиона динара.

Међутим, као и годинама уназад, највећи део краткорочних извора финансирања чине обавезе из пословања, које износе 2.492.346 милиона динара. Те обавезе су веће за 1,4% у поређењу са претходном годином, тако да су привредна друштва, пролонгирањем плаћања својих обавеза, део текућег пословања финансирала на терет добављача.

На крају 2017. године српска привреда бележи укупан губитак од 3.688.036 милиона динара, који је на годишњем нивоу повећан за 1,9%. Спорији раст губитка у односу на претходне године последица је опадања губитка изнад висине капитала за 5,9%, тако да су они исказани у износу од 1.544.265 милиона динара. Стопа изгубљеног капитала на нивоу целе привреде је и даље остала висока, упркос томе што је смањена са прошлогодишње 42,4% на 40,7%.

Губитак је исказало укупно 42.956 привредних друштава, с тим да је код 25.513 друштава вредност губитка била већа од капитала. Губитке је исказао мањи број привредних друштава у поређењу са претходном годином, и то укупан губитак 401 друштво мање, а губитак изнад висине капитала 441 друштво мање.

Благи опоравак домаће економије у 2017. години имао је утицаја и на извесно поправљање финансијског положаја привреде, међутим, иако су нешто блаже испољени, проблеми условљени неадекватним начином финансирања имовине и даље су остали. Привреди је недостајало 464.064 милиона динара дугорочног капитала за финансирање сталне имовине, а износ негативног нето обртног капитала био је за 32,6% мањи у поређењу са претходном годином. Даље, будући да су из краткорочних извора финансирала и целокупне залихе (1.789.657 милиона динара), привредним друштвима је за оптимално финансирање постигнутог нивоа пословања недостајао 2.253.721 милион динара дугорочног капитала, што је за 3,5% мање у односу на претходну годину. Последице, проблем неликвидности није превазиђен ни током 2017. године, што показују и прилично ниске вредности општег рача ликвидности и рача текуће ликвидности, од 0,92 односно 0,63, иако су оне нешто веће од прошлогодишњих (0,89 односно 0,61).

Табела 7: Укупни губици привредних друштава

ОПИС	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава	Износ (у мил. динара)	Број привредних друштава
1. Губитак	3.688.036	42.956	3.619.257	43.357
2. Губитак изнад висине капитала	1.544.265	25.513	1.640.612	25.954

3. КОНЦЕНТРАЦИЈА ФИНАНСИЈСКИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

3.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПРЕМА СЕКТОРИМА

Годинама уназад основне финансијске перформансе целокупне домаће привреде у највећој мери обликује пословање неразмњених сектора⁷, с тим да је у 2017. години просечно учешће ових сектора у укупним перформансама благо смањено (са прошлогодишњих 55,6% на 54,5%).

Код неразмњених сектора допринос привредних друштава различите величине укупним финансијским позицијама скоро је уједначен, тако да су у просеку учешћа великих система и микро друштава приближна (29,4% и 28,4%), док је удео малих привредних друштава просечно 23,9%, а друштава средње величине мање од петине. С друге стране, главни носиоци укупних финансијских перформанси размњених сектора су велика привредна друштва која у њима просечно учествују са 54,0.

И у 2017. години привредна друштва која послују у неразмњеним секторима генерисала су преовлађујући део укупне пословне активности целе привреде, имајући у виду да она исказују 57,7% укупних прихода и 58,2% укупних расхода свих привредних друштава, с тим да су на годишњем нивоу остварила нешто нижи раст и укупних прихода и укупних расхода у односу на друштва из размњених сектора.

Неразмњени сектори предњаче и према величини добитка из пословних активности (268.333 милиона динара), који је за 16,3% већи у поређењу са претходном годином, док је пословни добитак размњених сектора (262.478 милиона динара) мањи за 4,9%. Оваква кретања утицала су да неразмњени сектори реализују нешто више од половине пословног добитка укупне привреде, за разлику од претходне године када су у њему учествовала са 45,5%.

Такође, након вишегодишњег исказивања губитака из финансирања, током 2017. године, на нивоу и размњених и неразмњених сектора, остварени су добици по том основу, и то у износу од 20.645 милиона динара и 16.712 милиона динара (у претходној години губици из финансирања од 62.514 милиона динара и 64.340 милиона динара). Ово је превасходно последица вишеструког увећања позитивних курсних разлика које, у односу на претходну годину, бележе друштва и размњених (302,6%) и неразмњених сектора (183,2%).

Растућој профитабилности на нивоу и размњених и неразмњених сектора допринело је и то што су и једни и други задржали тренд смањења губитака из осталих активности, с тим да је смањење тих негативних резултата било израженије код друштава из размњених (87,3%) него код друштава из неразмњених сектора (35,4%). Последично, неразмњени сектори са исказаних 33.863 милиона ди-

Табела 8: Структура прихода, расхода и резултата размњених и неразмњених сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТАВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Размњени сектори			Неразмњени сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
A. Укупни приходи	4.464.814	109,4	42,3	6.096.272	107,5	57,7
Б. Укупни расходи	4.193.441	106,8	41,8	5.847.171	105,1	58,2
Пословни приходи	4.180.102	107,7	41,9	5.800.882	106,8	58,1
Пословни расходи	3.917.624	108,7	41,5	5.532.549	106,4	58,5
I Пословни резултат	262.478	95,1	49,4	268.333	116,3	50,6
Финансијски приходи	130.437	208,2	45,1	158.629	195,2	54,9
Финансијски расходи	109.792	87,7	43,6	141.917	97,5	56,4
II Резултат из финансирања	20.645	н/а	55,3	16.712	н/а	44,7
Приходи из осталих активности	153.337	111,6	53,0	135.834	87,5	47,0
Расходи из осталих активности	160.583	82,5	48,6	169.697	81,7	51,4
III Резултат из осталих активности	-7.246	12,7	17,6	-33.863	64,6	82,4
IV Нето добитак посл. које се обуставља	937	84,6	50,3	927	102,2	49,7
V Нето губитак посл. које се обуставља	5.442	147,9	64,4	3.007	49,6	35,6
Нето добитак	332.113	139,1	49,8	334.448	125,7	50,2
Нето губитак	95.278	80,0	41,5	134.103	67,6	58,5
VI Нето резултат	236.835	197,8	54,2	200.345	296,1	45,8

⁷ Класификација сектора на размњених и неразмњених дата у оквиру фусноте на страни 5

Графикон 7: Укупни и пословни приходи према секторима

у милионима динара

нара губитка из осталих активности носе више од четири петине тог губитка на нивоу целе привреде, док код разменљивих сектора он износи 7.246 милиона динара.

Током 2017. године евидентан раст позитивног нето резултата остварују и разменљиви (97,8%) и неразменљиви (196,1%) сектори, с тим да је овако увећана профитабилност и једних и других сектора у великој мери постигнута захваљујући поменутиим побољшањима њихових резултата по основу финансирања и осталих активности.

Под утицајем ових кретања, и поред тога што привредна друштва из разменљивих сектора исказују мањи пословни добитак у односу на претходну годину, она укупно посматрајући бележе скоро два пута већи позитиван нето резултат у износу од 236.835 милиона динара, што је нешто преко половине укупног добитка домаће привреде (у претходној години 63,9%). Као што је већ наведено, код друштава из неразменљивих сектора, добитак из пословних активности је приметно повећан у поређењу са претходном годином, а она реализују готово троструко увећан позитиван нето резултат од 200.345 милиона динара.

Посматрано према појединим секторима, и у 2017. години, главни носиоци пословне активности у Републици Срби-

ји била су привредна друштва која су пословала у оквиру сектора G-Трговина на велико и мало... и сектора C-Прерађивачка индустрија, имајући у виду да су она реализовала преко три петине и укупних прихода и укупних расхода целокупне привреде. Истовремено, друштва из ова два сектора исказују и претежни део пословног добитка односно позитивног нето резултата оствареног на нивоу целе привреде.

Пословна активност домаће привреде у највећој мери се обављала у оквиру сектора G-Трговина на велико и мало... чији су укупни приходи износили 3.561.629 милиона динара, а укупни расходи 3.460.763 милиона динара и они су били већи за 4,9% односно 3,6% у односу на претходну годину. Привредна друштва из сектора C-Прерађивачка индустрија исказала су 3.019.018 милиона динара укупних прихода и 2.841.347 милиона динара укупних расхода, који су повећани за 11,1% и 8,4%.

Анализа резултата остварених из обављања пословне активности показује да готово сви сектори бележе добитак по том основу. Са највећим пословним добитком, од 168.842 милиона динара, пословала су привредна друштва у оквиру сектора C-Прерађивачка индустрија, с тим да је он тек благо увећан (2,8%) у односу на претходну го-

Графикон 8: Укупни и пословни расходи према секторима

у милионима динара

Табела 9: Структура прихода, расхода и резултата према појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА						
	С-Прерађивачка индустрија		D-Снабдевање ел. енергијом...		B-Рударство		
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	
A.	Укупни приходи	3.019.018	111,1	654.454	106,7	305.648	117,7
B.	Укупни расходи	2.841.347	108,4	616.901	104,9	266.556	109,5
	Пословни приходи	2.839.544	108,3	596.824	109,1	288.325	118,3
	Пословни расходи	2.670.702	108,6	557.787	115,5	252.846	112,1
I	Пословни резултат	168.842	102,8	39.037	60,7	35.479	196,9
	Финансијски приходи	62.307	208,0	42.100	196,3	14.963	264,0
	Финансијски расходи	75.877	96,9	14.672	64,2	9.730	76,1
II	Резултат из финансирања	-13.570	28,1	27.427	н/а	5.233	н/а
	Приходи из осталих активности	116.571	182,5	15.280	34,0	2.340	22,8
	Расходи из осталих активности	89.837	110,2	44.413	54,1	3.795	74,8
III	Резултат из осталих активности	26.733	н/а	-29.133	78,3	-1.456	н/а
IV	Нето добитак посл. које се обуставља	597	60,9	250	н/а	20	166,8
V	Нето губитак посл. које се обуставља	4.931	161,4	28	27,2	184	н/а
	Нето добитак	230.661	137,1	38.092	158,3	36.303	186,0
	Нето губитак	73.686	80,1	3.728	60,8	5.223	79,1
VI	Нето резултат	156.974	206,0	34.365	191,6	31.080	240,8

дину. Потом следе привредна друштва из сектора G-Трговина на велико и мало... која су остварила више него за петину већи пословни добитак, у износу од 121.840 милиона динара. Велики износ добитка из примарних делатности, од 47.074 милиона динара, реализовао је и сектор J-Информисање и комуникације, а он је за 4,0% већи од прошлогодишњег. Такође, висок позитиван резултат из пословних активности исказан је у сектору D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, и то у износу од 39.037 милиона динара (за 39,3% мањи у поређењу са претходном годином) и сектору B-Рударство, у износу од 35.479 милиона динара, а који међу секторима остварује највећу годишњу стопу раста пословног добитка од 96,9%.

Са губитком из пословних активности, у износу од 1.826 милиона динара, пословала су само привредна друштва из сектора K-Финансијске делатности и делатност осигурања, а он је за 5,4% већи у односу на претходну годину.

Преокрет резултата из финансирања исказаних на нивоу домаће привреде, одраз је побољшаних ефеката по основу активности финансирања у оквиру свих сектора. При томе, под утицајем кретања на девизном тржишту већина сектора током 2017. године бележи вишеструко увећање позитивних курсних разлика, услед чега из активности финансирања остварују добитке, за разлику од претходне године, када су по том основу позитивно пословала само друштва из сектора P-Образовање (29 милиона динара).

Међу секторима највећи добитак из финансирања, у износу од 27.427 милиона динара, исказала су привредна

друштва из сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, а која су претходне године забележила губитак од 1.429 милиона динара. Овакав резултат последица је драстичног увећања позитивних курсних разлика друштава тог сектора, и то са прошлогодишњих 2.650 милиона динара на 24.786 милиона динара. Значајне добитке из финансијских активности реализовала су, потом, друштва из сектора K-Финансијске делатности и делатност осигурања (6.955 милиона динара) и J-Информисање и комуникације (6.202 милиона динара), која су претходне године по том основу исказала губитак од 1.597 милиона динара односно 5.660 милиона динара.

Са негативним резултатима из финансирања годину је завршило укупно осам сектора, при чему сви они бележе значајна смањења тог губитка на годишњем нивоу. Као и претходне године, највећи губитак из финансирања, који износи 13.570 милиона динара, исказала су друштва из сектора C-Прерађивачка индустрија, а осетно је мањи од прошлогодишњег (71,9%).

Код већине сектора евидентно је и поправљање резултата оствареног по основу осталих активности. Раније поменуто, приметно смањење губитка из осталих активности на нивоу друштава која послују у оквиру разменљивих сектора, првенствено је постигнуто захваљујући сектору C-Прерађивачка индустрија, који услед изразитог годишњег раста прихода из осталих активности (82,5%) исказује добитак по том основу у висини од 26.733 милиона динара, за разлику од претходне године када је пословао негативно (17.608 милиона динара).

Табела 10: Структура прихода, расхода и резултата према појединим неразмњивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	G-Трговина на велико и мало ...		J-Информисање и комуникације		H-Саобраћај и складиштење		M-Стручне, научне,.. делатности	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
A. Укупни приходи	3.561.629	104,9	432.281	109,7	615.794	107,9	333.552	101,7
Б. Укупни расходи	3.460.763	103,6	380.086	106,5	589.537	107,0	310.482	100,9
Пословни приходи	3.454.464	104,5	404.741	107,5	589.190	107,4	310.472	104,9
Пословни расходи	3.332.625	104,0	357.667	108,0	561.236	107,9	289.755	103,9
I Пословни резултат	121.840	121,2	47.074	104,0	27.954	97,5	20.717	120,0
Финансијски приходи	48.770	207,3	18.508	214,0	13.143	159,9	13.512	160,2
Финансијски расходи	49.481	115,1	12.306	86,0	14.358	111,5	9.645	93,6
II Резултат из финансирања	-710	3,6	6.202	н/а	-1.215	26,1	3.868	н/а
Приходи из осталих активности	58.007	90,4	8.938	100,3	13.300	98,1	9.490	40,6
Расходи из осталих активности	77.820	86,3	9.962	89,0	13.569	76,5	10.878	59,2
III Резултат из осталих активности	-19.813	76,0	-1.024	44,9	-269	6,4	-1.388	н/а
IV Нето добитак посл. које се обуст.	387	149,5	93	94,5	161	81,4	77	130,5
V Нето губитак посл. које се обуст.	838	51,0	151	102,8	374	85,3	205	101,7
Нето добитак	126.734	124,2	50.638	124,3	29.439	108,5	26.494	90,7
Нето губитак	44.550	68,0	5.102	53,3	8.869	79,7	8.365	65,2
VI Нето резултат	82.184	225,0	45.536	146,1	20.570	128,5	18.129	110,7

Насупрот томе, највећи губитак из осталих активности (29.133 милиона динара) исказао је сектор D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, мада је тај губитак за 21,7% мањи у односу на претходну годину.

Изражен раст профитабилности укупне привреде остварен током 2017. године одраз је успешнијег пословања готово свих сектора које је углавном било базирано на побољшању њихових резултата остварених по основу финансијских и осталих активности.

Као главни генератор укупног добитка домаће привреде издваја се сектор С-Прерађивачка индустрија, имајући у виду да су друштва тог сектора збирно гледано реализовала више од трећине укупног позитивног нето резултата. Привредна друштва на нивоу поменутог сектора другу годину заредом бележе боље резултате пословања, а у 2017. години двоструко су повећала прошлогодишњи позитиван нето резултат исказавши га у укупном износу од 156.974 милиона динара. Према величини позитивног нето резултата истичу се и друштва из сектора G-Трговина на велико и мало..., са 82.184 милиона динара добитка, увећаног 2,3 пута у поређењу са претходном годином. Велики добитак од 45.536 милиона динара бележи и сектор J-Информисање и комуникације, а он је за 46,1% већи у односу на претходну годину. Растућу профитабилност исказују и привредна друштва из сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и В-Рударство, чији су позитивни нето резултати од 34.365 милиона динара и 31.080 милиона динара на годишњем нивоу порасли за 91,6% односно 140,8%.

Међу секторима, чији су укупни резултати пословања битно поправљени, посебно се истичу сектори L-Пословање некретнинама, F-Грађевинарство и I-Услуге смештаја и исхране, који након вишегодишњег пословања у зони негативних резултата исказују добитке у износу од 10.676 милиона динара (у претходној години губици у износу од 6.336 милиона динара, 12.002 милиона динара и 3.237 милиона динара респективно).

У Републици Србији је, током 2017. године, забележен негативан нето резултат само на нивоу сектора K-Финансијске делатности и делатност осигурања, с тим да је губитак тог сектора, исказан у износу од 2.520 милиона динара, за 83,6% мањи у поређењу са претходном годином.

Са преко половине финансијских капацитета укупне привреде располажу привредна друштва која делатност обављају у неразмњивим секторима. Ова друштва ангажовала су 54,0% пословне имовине укупне привреде и 50,6% капитала свих привредних друштава, при чему ти ресурси бележе сличну годишњу стопу раста.

Претежно коришћење екстерних извора за финансирање укупне активности присутно на нивоу свих привредних друштава, евидентно је и код друштава и размњивих и неразмњивих сектора. Укупан дуг на нивоу размњивих сектора, исказан у износу од 3.781.903 милиона динара, благо је смањен (1,5%) у односу на претходну годину, док су сопствени извори финансирања приметно увећани (11,7%) и износе 2.740.986 милиона динара, што указује на извесно побољшање у структури извора финансирања тих секто-

Табела 11: Структура пословне имовине разменљивих и неразменљивих сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Разменљиви сектори			Неразменљиви сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
А. Уписани а неуплаћени капитал	12.192	93,9	60,2	8.055	78,8	39,8
Б. Стална имовина	4.200.983	103,7	49,6	4.276.310	104,1	50,4
Нематеријална имовина	114.513	128,5	38,7	181.397	99,8	61,3
Некретнине, постројења и опрема	3.574.964	104,0	51,9	3.313.186	104,7	48,1
Биолошка средства	176.311	100,3	89,1	21.533	107,5	10,9
Дугорочни финансијски пласмани	321.753	98,4	30,9	718.235	100,9	69,1
Дугорочна потраживања	13.441	57,1	24,3	41.960	137,9	75,7
В. Одложена пореска средства	18.015	86,6	51,9	16.711	97,8	48,1
Г. Обртна имовина	2.303.890	103,7	40,6	3.364.073	105,8	59,4
Залихе	812.403	111,4	45,4	977.253	106,6	54,6
Потраживања по основу продаје	857.714	99,4	45,9	1.012.157	104,6	54,1
Краткорочни финансијски пласмани	148.868	93,1	30,1	345.696	111,2	69,9
Остала краткорочна потраживања	221.185	106,8	32,7	454.586	109,1	67,3
Готовински еквиваленти и готовина	263.721	100,5	31,5	574.380	101,0	68,5
Д. Укупна актива = Пословна имовина	6.535.080	103,6	46,0	7.665.149	104,8	54,0

ра. Истовремено, укупне обавезе неразменљивих сектора веће су за 4,1% у поређењу са прошлогодишњим, а износе 5.030.043 милиона динара, при чему су из сопствених извора ови сектори финансирали средства у вредности од 2.627.051 милион динара, већој за 6,3% у односу на претходну годину. Последице, разменљиви сектори ангажовали су више од половине сопствених извора финансирања целе привреде, а учествовали су са 42,9% у укупним обавезама свих привредних друштава.

Позитивне промене у начину финансирања, како на нивоу разменљивих, тако и на нивоу неразменљивих сектора, одразиле су се на вредност степена укупне задужености који је и код једних и других смањен у односу на прошлогодишњи (са 1,57 на 1,38 односно са 1,96 на 1,91).

Тренд већег краткорочног задуживања настављен је и током 2017. године, с тим да је за разлику од разменљивих сектора, код којих је удео дугорочних обавеза у укупним

Табела бр. 12: Структура извора финансирања разменљивих и неразменљивих сектора

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	Разменљиви сектори			Неразменљиви сектори		
	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)	Износ	Инд.	Учешће у привреди (%)
А. Капитал	3.424.475	106,1	49,4	3.508.073	104,4	50,6
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	1.074.157	99,1	40,6	1.571.035	107,6	59,4
Дугорочна резервисања	79.570	102,1	54,6	66.144	98,8	45,4
Дугорочне обавезе	994.587	98,9	39,8	1.504.890	108,0	60,2
В. Одложене пореске обавезе	144.050	104,4	76,3	44.734	102,1	23,7
Г. Краткорочне обавезе	2.563.695	97,9	42,9	3.414.274	102,5	57,1
Краткорочне финансијске обавезе	777.189	95,5	41,5	1.096.383	99,4	58,5
Обавезе из пословања	1.066.322	100,7	42,8	1.426.024	101,9	57,2
Друге краткорочне обавезе	720.184	96,6	44,7	891.867	107,7	55,3
Д. Губитак изнад висине капитала	671.298	88,1	43,5	872.967	99,4	56,5
Ђ. Укупна пасива	6.535.080	103,6	46,0	7.665.149	104,8	54,0

Табела бр. 13: Структура пословне имовине према појединим разменљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	С-Прерађивачка индустрија		D-Снабдевање ел. енергијом...		В-Рударство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	4.231	82,3	6.825	97,5	19	134,2
Б. Стална имовина	1.559.636	104,9	1.467.611	103,2	380.934	100,8
Нематеријална имовина	80.236	143,1	11.021	102,1	18.024	101,4
Некретнине, постројења и опрема	1.347.756	104,5	1.342.364	103,4	310.873	103,6
Биолошка средства	3.965	107,4	504	103,6	1	2,4
Дугорочни финансијски пласмани	117.482	91,8	112.676	101,8	51.951	102,6
Дугорочна потраживања	10.197	109,8	1.045	40,8	84	0,9
В. Одложена пореска средства	11.616	94,4	124	120,8	2.710	60,8
Г. Обртна имовина	1.548.534	104,8	286.212	96,6	155.819	108,6
Залихе	596.717	110,8	52.920	113,3	43.647	128,5
Потраживања по основу продаје	564.758	102,9	121.593	90,9	62.289	92,3
Краткорочни финансијски пласмани	103.780	86,1	5.846	73,0	13.579	223,3
Остала краткорочна потраживања	135.322	105,9	43.472	119,5	9.246	85,1
Готовински еквиваленти и готовина	147.956	104,5	62.380	87,3	27.058	108,0
Д. Укупна актива = Пословна имовина	3.124.017	104,8	1.760.771	102,0	539.482	102,6

обавезама готово остао у висини прошлогодишњег и износи 28,4%, код неразмљивих сектора тај удео повећан на 31,2% (у претходној години 30,2%).

Привредна друштва из неразмљивих сектора и даље кумулирају преко половине укупних губитака целе привреде, у износу од 1.927.388 милиона динара, што је за 2,0% више у поређењу са претходном годином. И губици на нивоу разменљивих сектора расли су сличним темпом (1,8%), а износе 1.760.648 милиона динара.

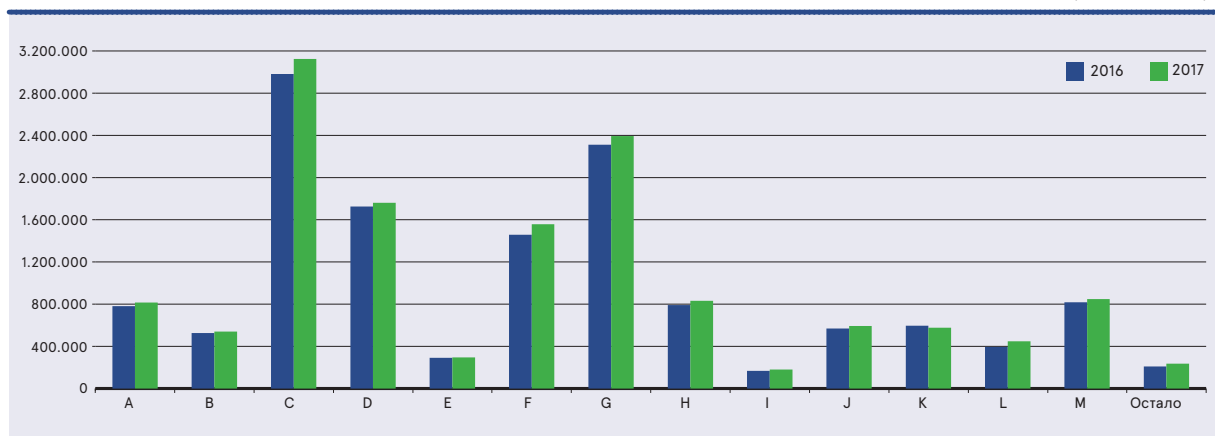
Задржан спорији темпо кумулирања губитака уз благо прављање структуре извора финансирања у оквиру привредних друштава и разменљивих и неразмљивих сектора утицали су на даљи пад стопе изгубљеног капитала разменљивих сектора, и то са прошлогодишње 41,4% на

39,1%, док је код неразмљивих сектора та стопа износила 42,3% (у претходној години 43,3%).

Повољнији услови пословања огледају се и кроз то што је на нивоу свих привредних друштава негативан нето обртни капитал смањен за трећину, чему је допринело повећано коришћење дугорочног капитала за финансирање сталне имовине од стране друштава која су пословала и у разменљивим и у неразмљивим секторима. Наиме, код разменљивих сектора укупно је исказан негативан нето обртни капитал за 24,8% мањи у односу на претходну годину, у износу од 385.840 милиона динара, док је неразмљивим секторима недостајало значајно мање дугорочних извора за финансирање сталне имовине, односно укупно 78.225 милиона динара, а што је у нивоу 44,6% прошлогодишњег износа.

Графикон 9: Пословна имовина према секторима

у милионима динара

Табела бр. 14: Структура пословне имовине према појединим неразмјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	Г-Трговина на велико и мало ...		Ј-Информисање и комуникације		Н-Саобраћај и складиштење		М-Стручне, научне, ... делатности	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	2.755	96,2	120	61,6	1.147	106,9	953	43,3
Б. Стална имовина	817.686	102,1	397.558	102,8	619.627	105,8	573.117	102,3
Нематеријална имовина	36.196	100,2	103.689	97,6	6.332	103,2	8.295	106,4
Некретнине, постројења и опрема	608.209	104,2	188.050	101,3	592.925	106,3	420.256	103,3
Биолошка средства	1.832	131,9	19	64,5	79	136,3	818	103,9
Дугорочни финансијски пласмани	157.576	94,6	104.463	111,8	17.318	93,7	141.200	99,6
Дугорочна потраживања	13.873	108,0	1.338	101,7	2.973	107,2	2.548	75,1
В. Одложена пореска средства	4.665	100,5	6.568	96,2	1.076	94,8	590	96,9
Г. Обртна имовина	1.568.616	104,3	189.312	107,6	210.014	103,0	273.471	107,2
Залихе	614.022	105,0	23.129	103,5	25.545	104,7	49.960	110,9
Потраживања по основу продаје	556.988	103,6	78.202	110,6	88.899	96,8	73.108	105,0
Краткорочни финансијски пласмани	93.059	102,0	17.488	108,1	24.952	104,4	60.113	147,0
Остала краткорочна потраживања	138.906	101,8	37.288	104,6	29.739	123,3	46.505	118,7
Готовински еквиваленти и готовина	165.641	107,8	33.205	106,5	40.880	103,1	43.785	72,6
Д. Укупна актива = Пословна имовина	2.393.722	103,6	593.557	104,2	831.864	105,1	848.131	103,7

За одржавање постигнутог нивоа пословања, односно финансирање сталне имовине и залиха дугорочним изворима размјенивим секторима је недостајало 1.198.243 милиона динара тих извора, док је мањак дугорочног капитала на нивоу неразмјенивих сектора забележен у износу од 1.055.478 милиона динара. При томе, износ дугорочног капитала који је недостајао умањен је на годишњем нивоу по сличној стопи и код једних и код других сектора (3,6% и 3,4%).

Анализа из секторског угла показује да је годинама уназад највећи део финансијских потенцијала био сконцентрисан у оквиру друштава из сектора С-Прерађивачка индустрија, а тај тренд испољен је и у 2017. години, па је овај сектор са исказаних 3.124.017 милиона динара пословне имовине и 1.364.308 милиона динара капитала располагао са 22,0% и 19,7% тих ресурса целе привреде.

Табела бр. 15: Структура извора финансирања према појединим размјенивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА					
	С-Прерађивачка индустрија		Д-Снабдевање ел. енергијом...		В-Рударство	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Капитал	1.364.308	111,0	1.091.014	101,6	278.179	109,4
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	563.643	99,5	211.187	94,6	187.004	98,8
Дугорочна резервисања	41.351	108,1	18.017	91,4	10.863	99,1
Дугорочне обавезе	522.292	98,9	193.171	94,9	176.141	98,8
В. Одложене пореске обавезе	19.758	99,0	109.013	100,3	430	113,0
Г. Краткорочне обавезе	1.628.098	96,3	450.927	103,4	141.297	93,3
Краткорочне финансијске обавезе	468.259	94,6	179.417	102,4	33.287	70,3
Обавезе из пословања	732.251	100,5	134.482	98,6	58.803	103,2
Друге краткорочне обавезе	427.588	91,5	137.027	110,2	49.207	104,4
Д. Губитак изнад висине капитала	451.789	86,1	101.370	87,6	67.428	97,1
Ђ. Укупна пасива	3.124.017	104,8	1.760.771	102,0	539.482	102,6

Истовремено, вредну пословну имовину константно бележе и сектори Г-Трговина на велико и мало... (2.393.722 милиона динара), Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.760.771 милион динара) и Ф-Грађевинарство (1.557.588 милиона динара), услед чега они заједно ангажују 40,2% укупне пословне имовине свих привредних друштава.

Такође, друштва из ових сектора уложила су и велики капитал у своје пословање, с тим да сектор Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација исказује највећи капитал у вредности од 1.091.014 милиона динара, затим сектор Г-Трговина на велико и мало... у износу од 933.352 милиона динара, док капитал сектора Ф-Грађевинарство износи 714.901 милион динара.

Сектор Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација годинама уназад се издваја према износу сопствених извора финансирања, а они износе 982.819 милиона динара и већи су за 3,4% од прошлогодишњих. Значајне сопствене изворе, од 908.287 милиона динара, користио је и сектор С-Прерађивачка индустрија, при чему су они значајно повећани у односу на претходну годину (29,6%). Потом следе друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало... (608.068 милиона динара), код којих су ови извори увећани за 15,5% у поређењу са претходном годином.

Секторска дистрибуција укупног дуга задржала је прошлогодишње обресе, тако да највеће укупне обавезе на нивоу привреде, у износу од 2.211.499 милиона динара, исказао сектор С-Прерађивачка индустрија и оне су мање за 2,9% у поређењу са претходном годином. Затим следе сектор Г-Трговина на велико и мало... чији је укупни дуг од 1.782.899 милиона динара готово задржан на прошлогодишњем нивоу, па сектор Ф-Грађевинарство са 1.007.860 милиона динара дуга, уз годишњи раст од 8,4%.

Поред сектора С-Прерађивачка индустрија, смањење укупног дуга у односу на претходну годину бележи још и сектор В-Рударство (3,6%), а он је исказан у износу од 328.731 милион динара.

Кумулирање губитака и даље оптерећује пословање већине сектора, а као и претходне године, највећи износ губитака исказују привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, од 1.062.671 милион динара, при чему су они задржали опадајући тренд (1,2%). Висок губитак, у износу од 602.923 милиона динара, бележи и сектор Г-Трговина на велико и мало... с тим да је он такође благо умањен (1,1%) у поређењу са прошлогодишњим.

Велике губитке су нагомилала и друштва која послују у оквиру сектора Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (384.040 милиона динара) и Ф-Грађевинарство (349.942 милиона динара), а они су већи у односу на претходну годину за 9,8% и 5,2%.

Најизраженији раст укупних губитака на годишњем нивоу, по стопи од 35,6% бележе привредна друштва из сектора Е-Снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса, која су исказала укупан губитак у износу од 41.268 милиона динара.

Са највећим негативним нето обртним капиталом већ годинама послују привредна друштва из сектора Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, а он је у односу на претходну годину већи за 10,2% и износи 273.604 милиона динара. Недостатак квалитетних извора финансирања евидентан је и код друштава из сектора Ф-Грађевинарство, која бележе негативан нето обртни капитал у износу од 143.335 милиона динара, при чему је он мањи за 11,3% у поређењу са прошлогодишњим. И поред тога што је највеће смањење негативног нето обртног капитала на годишњем нивоу забележено код сектора С-Прерађивачка индустрија (60,2%), тај сектор и даље ис-

Табела бр. 16: Структура извора финансирања према појединим неразмњљивим секторима

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА СЕКТОРИМА							
	Г-Трговина на велико и мало ...		Ј-Информисање и комуникације		Н-Саобраћај и складиштење		М-Стручне, научне, ... делатности	
	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.	Износ	Инд.
А. Капитал	933.352	108,3	287.603	104,9	498.249	104,8	404.701	101,5
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	307.240	102,7	202.546	103,3	105.702	97,1	236.801	104,6
Дугорочна резервисања	11.840	97,3	4.842	89,9	9.211	109,8	7.025	110,3
Дугорочне обавезе	295.400	102,9	197.705	103,6	96.491	96,0	229.776	104,4
В. Одложене пореске обавезе	4.980	105,0	1.330	74,2	16.806	102,9	5.641	100,3
Г. Краткорочне обавезе	1.470.678	99,5	183.192	98,9	265.155	109,0	292.266	104,1
Краткорочне финансијске обавезе	410.406	98,7	50.815	99,5	61.032	114,4	108.836	102,3
Обавезе из пословања	814.575	99,5	64.810	96,2	97.682	95,4	79.032	101,7
Друге краткорочне обавезе	245.697	100,8	67.566	101,2	106.441	121,7	104.398	107,9
Д. Губитак изнад висине капитала	322.528	97,0	81.113	92,6	54.049	102,9	91.277	97,6
Ђ. Укупна пасива	2.393.722	103,6	593.557	104,2	831.864	105,1	848.131	103,7

казује прилично висок износ поменутог капитала (87.706 милиона динара).

У односу на претходну годину, највећи раст негативног нето обртног капитала (30,0%) исказала су привредна друштва која су пословала у оквиру сектора Н-Саобраћај, а он износи 70.872 милиона динара.

С друге стране, број сектора који су били способни да из дугорочног капитала у потпуности финансирају своју сталну имовину, повећан је са прошлогодишња два на четири у 2017. години, при чему су са највећим позитивним нето обртним капиталом (171.085 милиона динара) пословала привредна друштва из сектора К-Финансијске делатности и делатност осигурања, мада је он за 19,3% мањи у односу на прошлогодишњи. Изражену финансијску равнотежу на дуги рок испољавају и друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало..., чији је позитиван нето обртни капитал од 97.623 милиона динара скоро четири пута већи у поређењу са претходном годином.

И на крају 2017. године на нивоу готово свих сектора привредним друштвима је недостајао дугорочни капитал за финансирање сталне имовине и залиха, мада је износ тог капитала у целој привреди исказан у износу мањем за 3,5%.

Највише дугорочних извора финансирања недостајало је привредним друштвима из сектора С-Прерађивачка индустрија (684.423 милиона динара), Г-Трговина на велико и мало... (516.399 милиона динара) и Ф-Грађевинарство (359.100 милиона динара). На нивоу појединих сектора, у знатно мањем обиму краткорочне изворе за финансирање залиха користила су друштва у оквиру сектора Ј-Информисање и комуникације, којима је за остварени ниво пословања недостајао 11.771 милион динара дугорочног капитала, што је за 55,5%, мање у односу на претходну годину.

3.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ⁸

Специфичан печат кретањима у домаћој привреди дају привредна друштва посматрано са аспекта величине, па су тако велики системи, иако бројчано најмањи, не само основни носиоци пословне активности и финансијских капацитета, већ највише доприносе и укупној профитабилности привреде. Истовремено, мала привредна друштва, са позитивним резултатима и значајним учешћем у укупном добитку привреде, уз стабилну финансијску структуру, чине њен најздравији сегмент. С друге стране, најбројнија су микро привредна друштва, која већ неколико година послују у непрофитабилној зони, са нарушеном финансијском равнотежом и сталним увећавањем укупних губитака.

Укупним пословним активностима привреде највећи допринос дају велика привредна друштва, будући да су остварила укупне приходе у износу од 4.434.232 милиона динара и укупне расходе од 4.148.253 милиона динара, што чини 42,0% односно 41,3% тих прихода и расхода свих привредних друштава. Велика друштва су претежно пословала у

разменљивим секторима, при чему су најактивнија била друштва у сектору С-Прерађивачка индустрија, која су реализовала 34,8% укупних прихода и 34,0% укупних расхода и сектору Г-Трговина на велико и мало... са остварених 26,8% укупних прихода и 28,0% укупних расхода свих великих привредних друштава.

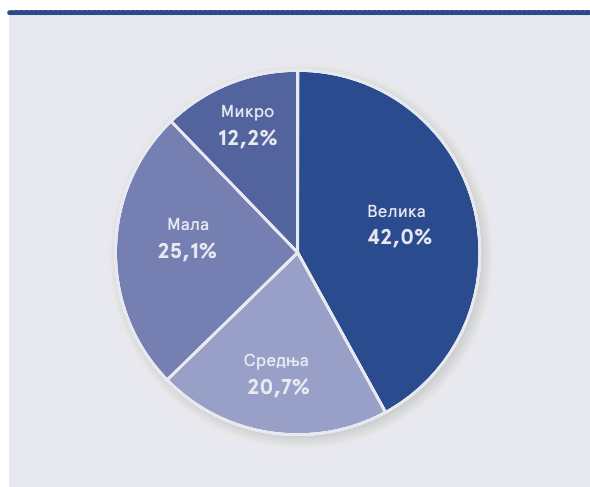
Знатан утицај на укупну пословну активност имала су и мала привредна друштва, будући да су на нивоу привреде остварила четвртину укупних прихода и укупних расхода (2.650.482 милиона динара односно 2.508.452 милиона динара), што је за 8,5% и 6,9% више у односу на претходну годину. Насупрот великим, мала привредна друштва су углавном пословала у неразменљивим секторима, при чему највећи обим активности бележе друштва у сектору Г-Трговина на велико и мало... која су реализовала две петине укупних прихода и укупних расхода свих малих привредних друштава.

Истовремено, велика привредна друштва су остварила 45,8% укупног позитивног пословног резултата домаће привреде односно 243.259 милиона динара, што је за 6,7% више у односу на претходну годину. Највећи удео у пословном резултату бележе друштва која су пословала у сектору С-Прерађивачка индустрија (92.923 милиона динара).

Такође, значајно је учешће и малих привредних друштава у укупном добитку из пословних активности са 150.628 милиона динара. У томе се посебно издвајају друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало... и сектора С-Прерађивачка индустрија, која су заједно исказала претежни део резултата свих малих друштава. Позитиван резултат из пословних активности малих друштава већи је за 3,5% у односу на претходну годину.

Исказивање позитивних резултата по основу финансирања на нивоу привреде, након вишегодишњих негативних, чему су допринела и кретања на девизном тржишту, евидентно је и у пословању великих привредних друштава. Она су остварила позитиван резултат из финансирања у износу од 39.712 милиона динара (у претходној години губитак од

Графикон 10: Укупни приходи привредних друштава према величини

⁸ Види фусноту 4

Графикон 11: Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде

54.522 милиона динара), који је већи од оствареног добитка на нивоу привреде. Наведени резултат је првенствено последица повећања позитивних курсних разлика 3,5 пута.

Исти тренд присутан је и код средњих привредних друштава, која су остварила позитиван резултат из финансирања у износу од 2.031 милион динара, за разлику од претходне године када је исказан губитак од 23.119 милиона динара.

Међутим, код малих и микро привредних друштава су забележени негативни ефекти из финансијских активности, с тим да су они знатно слабији у односу на претходну годину. Тако су мала друштва вишеструко смањила финансијски губитак са 29.651 милион динара у претходној години на

1.408 милиона динара, као и микро привредна друштва, са 19.561 милион динара на 2.978 милиона динара.

Повећању профитабилности великих привредних друштава допринео је и позитиван резултат остварен по основу усклађивања вредности остале имовине и осталих активности, у износу од 3.221 милион динара, насупрот прошлогодишњем негативном резултату од 50.313 милиона динара. Треба напоменути да су само велика друштва, за разлику од свих осталих друштава према величини, као и привреде на укупном нивоу, забележила позитиван резултат по овом основу. Истовремено, мала привредна друштва су значајно смањила негативан резултат из осталих активности од 3.489 милиона динара и то чак за четири петине у односу на претходну годину.

Повећању укупне профитабилности српске привреде у 2017. години значајно је допринело успешно пословање великих привредних друштава, будући да су остварила висок годишњи раст укупног добитка (2,7 пута), који је изнад забележеног на нивоу привреде (2,3 пута). Позитиван нето резултат великих друштава исказан је у износу од 253.243 милиона динара, а томе су највише допринела друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (120.745 милиона динара) и D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (33.869 милиона динара). Наведена кретања илуструје и податак да су 273 друштва позитивно пословала, од укупно 318 великих привредних друштава.

Знатно боље резултате у поређењу са претходном годином остварила су и мала привредна друштва, која су позитиван нето резултат у износу од 119.814 милиона динара повећала за 54,4%. Највећи део тог резултата реализовала

Табела бр. 17: Структура прихода, расхода и резултата према величини привредних друштава

у милионима динара

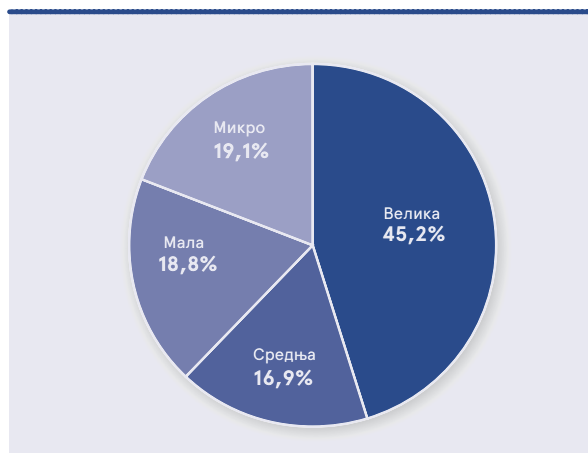
О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ							
	Велика	Инд.	Средња	Инд.	Мала	Инд.	Микро	Инд.
A. Укупни приходи	4.434.232	110,2	2.187.888	105,5	2.650.482	108,5	1.288.484	106,6
B. Укупни расходи	4.148.253	106,3	2.086.799	104,6	2.508.452	106,9	1.297.108	104,1
Пословни приходи	4.169.878	108,9	2.089.901	105,1	2.528.765	107,3	1.192.441	104,8
Пословни расходи	3.926.619	109,1	1.985.564	105,6	2.378.137	107,5	1.159.854	104,2
I Пословни резултат	243.259	106,7	104.337	96,5	150.628	103,5	32.587	131,3
Финансијски приходи	142.946	196,9	53.599	216,0	54.290	218,4	38.230	176,5
Финансијски расходи	103.234	81,2	51.568	107,6	55.699	102,2	41.208	100,0
II Резултат из финансирања	39.712	н/а	2.031	н/а	-1.408	4,7	-2.978	15,2
Приходи из осталих активности	120.627	98,9	44.036	72,7	67.058	109,2	57.450	118,2
Расходи из осталих активности	117.406	68,1	48.518	74,0	70.547	89,5	93.810	109,7
III Резултат из осталих активности	3.221	н/а	-4.482	89,3	-3.489	20,1	-36.360	98,5
IV Нето добитак посл. које се обуст.	780	83,3	352	106,9	368	73,9	363	145,1
V Нето губитак посл. које се обуст.	995	56,0	1.149	92,2	4.070	395,9	2.236	39,3
Нето добитак	302.095	156,6	119.385	105,5	162.383	120,2	82.699	129,8
Нето губитак	48.852	49,4	35.307	70,7	42.569	74,0	102.653	92,3
VI Нето резултат	253.243	269,4	84.078	132,9	119.814	154,4	-19.954	42,0

су привредна друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало (44.626 милиона динара) и сектора С-Прерађивачка индустрија (18.400 милиона динара). Посматрано на индивидуалном нивоу, чак 89,7% малих привредних друштава је пословало са добитком.

Раст профитабилности забележила су и средња привредна друштва, остваривши позитиван нето резултат за трећину већи од прошлогодишњег, у износу од 84.078 милиона динара. При томе, у добитку највише учествују друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (31.645 милиона динара) и Г-Трговина на велико и мало (17.852 милиона динара). Од укупног броја средњих друштава, са нето добитком су пословала 1.102 друштва односно 84,7%, што је више у односу на претходну годину (82,3%).

У сфери непрофитабилности и даље су пословала микро привредна друштва, као једини сегмент са негативним нето резултатом у 2017. години, исказаним у висини од 19.954 милиона динара, али прилично нижим у односу на претходну годину (за 58,0%). Овом смањењу допринело је пословање привредних друштава из сектора Ф-Грађевинарство, која су значајно умањила прошлогодишњи негативан резултат од 15.654 милиона динара на свега 2.243 милиона динара. Такође, губици друштава из сектора Л-Пословање некретнинама су знатно смањени, са 3.995 милиона динара на 956 милиона динара, као и друштва из сектора А-Пољопривреда, шумарство и рибарство, који су готово преполовљени, те износе 1.357 милиона динара. Иначе, највеће губитке исказала су привредна друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија (13.816 милиона динара), Г-Трговина на велико и мало (5.065 милиона динара) и К-Финансијске делатности и делатности осигурања (5.010 милиона динара). Када се појединачно посматрају резултати микро друштава у односу на претходну годи-

Графикон 12: **Пословна имовина према величини привредних друштава**

ну, повећан је њихов број са нето добитком (са 48.443 на 49.226), а смањен са исказаним нето губитком (са 26.326 на 25.405). Истовремено, порастао је и број микро привредних друштава без исказаног нето резултата (са 14.399 на 15.250).

Доминантно учешће великих друштава у укупним привредним капацитетима потврђује вредност њихове пословне имовине у износу од 6.417.996 милиона динара и капитала од 3.660.282 милиона динара, који чине 45,2% односно 52,8% тих капацитета свих друштава. Њихов највећи део ангажовала су, као и ранијих година, друштва која су пословала у сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (1.626.223 милиона динара пословне имовине и 1.046.244 милиона динара капитала).

Табела бр. 18: **Структура пословне имовине према величини привредних друштава**

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ							
	Велика	Инд.	Средња	Инд.	Мала	Инд.	Микро	Инд.
А. Уписани а неуплаћени капитал	70	10,9	1.521	94,8	4.201	97,2	14.454	86,9
Б. Стална имовина	4.633.103	102,3	1.319.288	103,8	1.311.594	104,9	1.213.309	109,3
Нематеријална имовина	193.682	116,6	35.482	91,3	27.031	104,4	39.716	99,0
Некретнине, постројења и опрема	3.885.986	102,1	1.096.837	106,5	1.054.210	104,0	851.118	113,4
Биолошка средства	155.078	100,2	28.488	102,7	8.333	101,3	5.945	117,3
Дугорочни финансијски пласмани	388.839	103,0	145.223	88,0	204.393	105,8	301.532	99,4
Дугорочна потраживања	9.518	40,9	13.258	141,0	17.626	178,5	14.999	131,1
В. Одложена пореска средства	19.012	90,3	7.146	95,7	6.712	89,8	1.857	97,3
Г. Обртна имовина	1.765.812	103,7	1.075.445	106,9	1.347.362	108,3	1.479.343	102,0
Залихе	550.456	112,8	368.955	113,3	484.057	107,8	386.189	100,7
Потраживања по основу продаје	645.252	98,8	356.438	102,2	481.104	108,5	387.078	100,4
Краткорочни финансијски пласмани	122.449	95,6	109.877	105,5	92.228	93,2	170.009	121,9
Остала краткорочна потраживања	205.400	112,2	120.402	107,1	124.190	113,4	225.779	103,2
Готовински еквиваленти и готовина	242.255	97,0	119.773	104,0	165.784	115,8	310.288	96,1
Д. Укупна актива = Пословна имовина	6.417.996	102,7	2.403.400	105,1	2.669.869	106,5	2.708.963	105,0

Вишегодишњи проблеми српске привреде, услед неповољне структуре извора финансирања и претежно ослањања на позајмљене изворе, посебно су изражени у пословању микро привредних друштава. Већ присутна финансијска неравнотежа је погоршана, будући да су ова друштва финансирала из сопствених средстава само 7,0% укупне имовине (у претходној години 10,7%), што је знатно испод нивоа привреде (37,9%). Самим тим, степен задужености је повећан са 8,38 у претходној години на 13,29 и вишеструко је већи од овог степена који бележи привреда (1,64). На другој страни, како велика привредна друштва своје пословање претежно финансирају из сопствених извора, то је учешће сопственог капитала у укупном од 51,2% имало за последицу и најнижи степен задужености од 0,95, који је испод прошлогодишњег (1,09).

У укупним губицима привреде, на крају 2017. године, примат су преузела микро привредна друштва, премашивши губитке великих система, тако да они заједно носе више од три четвртине тих губитака. При томе су једино губици микро друштава у висини од 1.399.739 милиона динара имали годишњи раст (17,2%), те она бележе учешће у укупним губицима привреде од 38,0%. Истовремено, губици изнад висине капитала микро друштава у износу од 857.920 милиона динара, су 2,3 пута већи од губитака великих друштава и чине преко половине тих губитака на нивоу привреде. Скоро три петине укупних губитака микро друштава сконцентрисано је у оквиру сектора С-Прерађивачка индустрија (449.385 милиона динара) и Г-Трговина на велико и мало... (356.706 милиона динара). Такође, друштва из ових сектора су заједно исказала и преко три петине губитака изнад висине капитала (545.746 милиона динара) свих микро привредних друштава.

На велике привредне системе се односи 37,8% укупних губитака привреде, односно 1.393.441 милион динара, од чега 372.630 милиона динара чине губици изнад висине капитала, који су нижи у односу на прошлогодишње за 27,3%. Преко половине укупних губитака великих друштава, исказала су она која су пословала у сектору С-Прерађивачка

индустрија (377.774 милиона динара) и сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (363.436 милиона динара). Такође, на ова друштва се односи више од две петине губитака изнад висине капитала свих великих друштава односно 161.147 милиона динара, с тим да су друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија значајно смањила овај губитак (са 177.013 милиона динара на 66.997 милиона динара).

Наведени обим и увећање губитака у микро привредним друштвима, условили су смањење сопственог капитала и раст иначе високе стопе изгубљеног капитала, са 81,4% на 88,1%, што је знатно изнад ове стопе целокупне привреде (40,7%). С друге стране, велика, средња и мала привредна друштва бележе нижу стопу изгубљеног капитала од стопе на нивоу привреде, с тим да је код великих друштава она најнижа (29,8%) и смањена у односу на претходну годину (32,2%).

Посматрано према величини, сва привредна друштва, осим микро друштава, су побољшала финансијски положај. Наиме, велики системи су забележили извесно смањење негативног нето обртног капитала, средња привредна друштва су први пут, након дужег периода пословања са негативним нето обртним капиталом, успоставила дугорочни финансијски баланс, док су мала друштва знатно повећала обим позитивног нето обртног капитала.

Неповољна финансијска структура врло је наглашена код микро привредних друштава, будући да сталну имовину финансирају краткорочним изворима, што потврђује износ негативног нето обртног капитала од 451.524 милиона динара, који је увећан за 35,8%. Микро друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија исказала су највећи износ овог капитала (245.284 милиона динара), који је у односу на прошлогодишњи већи за две петине, као и друштва из сектора Г-Трговина на велико и мало... (138.704 милиона динара). Такође, микро привредним друштвима је недостајало 837.713 милиона динара дугорочног капитала за обављање пословне активности.

Табела бр. 19: Структура извора финансирања према величини привредних друштава

у милионима динара

О П И С	ПРИВРЕДНА ДРУШТВА ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ															
	Велика		Инд.		Средња		Инд.		Мала		Инд.		Микро		Инд.	
А. Капитал	3.660.282	104,4	1.037.646	110,2	1.173.694	105,0	1.060.926	103,5								
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	1.053.938	94,3	540.245	111,1	477.775	109,7	573.233	113,6								
Дугорочна резервисања	64.873	86,6	33.785	105,0	20.688	99,3	26.369	155,3								
Дугорочне обавезе	989.065	94,8	506.461	111,5	457.087	110,2	546.865	112,1								
В. Одложене пореске обавезе	155.959	103,6	16.669	103,6	11.165	90,9	4.992	173,3								
Г. Краткорочне обавезе	1.920.447	96,5	967.473	92,5	1.162.317	102,8	1.927.732	108,2								
Краткорочне финансијске обавезе	605.960	95,0	297.611	86,5	344.183	103,0	625.818	104,1								
Обавезе из пословања	741.821	96,6	386.944	95,6	548.357	103,5	815.224	107,9								
Остале краткорочне обавезе	572.666	98,0	282.918	95,2	269.777	101,1	486.691	114,5								
Д. Губитак изнад висине капитала	372.630	72,7	158.634	77,8	155.082	81,8	857.920	116,7								
Ђ. Укупна пасива	6.417.996	102,7	2.403.400	105,1	2.669.869	106,5	2.708.963	105,0								

Код великих система и даље је присутна структурна неравнотежа, али је нешто ублажена, с обзиром да је негативан нето обртни капитал смањен за 30,1% у односу на претходну годину и износи 291.582 милиона динара. Највећи износ негативног нето обртног капитала бележе друштва из сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (252.685 милиона динара) и F-Грађевинарство (94.136 милиона динара). При томе, великим привредним друштвима је за одржавање датог нивоа пословања недостајало 842.037 милиона динара дугорочног капитала.

Средња привредна друштва су први пут у 2017. години успела да из дугорочних извора у целини финансирају сталну имовину, што поткрепљује исказан позитиван нето обртни капитал у износу од 98.449 милиона динара (у претходној години негативан од 47.521 милион динара). Томе су највише допринела друштва из сектора С-Прерађивачка индустрија, чији се позитиван капитал од 59.777 милиона динара увећао чак 36 пута. Истовремено, друштва из сектора F-Грађевинарство су, након прошло-

годишњег негативног нето обртног капитала од 15.836 милиона динара, исказала позитиван капитал од 9.441 милион динара, а такав тренд присутан је и код друштава из сектора L-Пословање некретнинама, која су пословала са позитивним нето обртним капиталом од 696 милиона динара, након 37.347 милиона динара негативног капитала у претходној години. Истовремено, средњим привредним друштвима је за финансирање залиха недостајало 270.506 милиона динара квалитетних извора.

Већ годинама мала привредна друштва дугорочним капиталом финансирају сталну имовину, с тим да је у 2017. години појачана финансијска равнотежа, будући да је повећан позитиван нето обртни капитал за две трећине, тако да он износи 180.592 милиона динара. При томе се највећи део тог капитала односи на друштва из сектора G-Трговина на велико и мало... (146.804 милиона динара), који је већи за 30,7% од прошлогодишњег. Такође, малим привредним друштвима је недостајало 303.464 милиона динара за финансирање залиха из дугорочних извора.

4. ПОСЛОВАЊЕ ОДАБРАНИХ СЕГМЕНАТА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

4.1 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

У складу са позитивним кретањима у домаћој привреди, евидентан је и напредак у пословању јавних предузећа, која обављају делатности од општег интереса и имају за циљ обезбеђивање и заштиту виталних сектора.

У Републици Србији, на крају 2017. године, пословало је 576 јавних предузећа⁹, односно 25 више у односу на претходну годину. Истовремено, у тим предузећима је смањен број запослених за 1.979, тако да су укупно запошљавала 118.115 радника. Највећи број јавних предузећа (218) обављао је делатност у сектору Е-Снабдевање водом, управљање отпадним водама..., док је највише радника (34.431 или 29,2%) било запослено у сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, водом, паром и климатизација. Посматрано према величини, близу половине јавних предузећа су мала (263), док је највећи број радника (75.811 радника) запошљавало 29 великих предузећа.

Иако јавна предузећа чине свега 0,6% укупног броја привредних друштава, она запошљавају 11,0% радника и учествују са по 6,5% у укупним приходима, укупним расходима и нето добитку целе привреде, а са 6,1% у нето губитку. Овај сегмент располаже значајним финансијским капацитетима, односно са четвртином капитала и скоро петином пословне имовине привреде, а кумулира 13,1% укупног губитка.

Јавна предузећа су остварила укупне приходе у износу од 685.169 милиона динара и укупне расходе од 652.197 милиона динара, уз њихов међугодишњи раст од 7,5% и 6,4%. Као и претходних година, највећи део активности тих предузећа

Графикон 13: Учешће јавних предузећа у перформансама привреде

одвијао се у сектору Д-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, који је реализовао укупне приходе у износу од 435.167 милиона динара и укупне расходе од 402.641 милион динара. Према величини, већ годинама главни носиоци укупних прихода и расхода су велики системи, на које се односи преко четири петине тих прихода и расхода, односно 574.264 милиона динара и 544.932 милиона динара.

Пословни приходи, који доминирају у укупним приходима јавних предузећа, износе 618.890 милиона динара, док су пословни расходи, као највећи део укупних расхода, исказани у износу од 582.039 милиона динара. За разлику од целе привреде, где су пословни приходи и пословни рас-

Табела бр. 20: Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Укупни приходи	685.169	637.116	107,5
B. Укупни расходи	652.197	613.215	106,4
Пословни приходи	618.890	570.573	108,5
Пословни расходи	582.039	507.204	114,8
I Пословни резултат	36.851	63.370	58,2
Финансијски приходи	43.916	19.075	230,2
Финансијски расходи	18.872	26.845	70,3
II Резултат из финансирања	25.044	-7.771	н/а
Приходи из осталих активности	21.948	47.336	46,4
Расходи из осталих активности	50.732	78.706	64,5
III Резултат из осталих активности	-28.784	-31.370	91,8
IV Нето добитак пословања које се обуставља	415	131	316,4
V Нето губитак пословања које се обуставља	554	460	120,6

⁹ Од 576 јавних предузећа која су пословала у 2017. години у Републици Србији, 3 јавна предузећа су у поступку приватизације, а 53 у стечају и ликвидацији

ходи расли готово уједначеним темпом (7,2% наспрам 7,3%), код јавних предузећа приходи из пословања бележе знатно спорији раст од пословних расхода (8,5% наспрам 14,8%). Последице, јавна предузећа су исказала за 41,8% мањи позитиван резултат из обављања примарне делатности од прошлогодишњег, у износу од 36.851 милион динара.

Јачање вредности домаће валуте имало је ефекта и на пословање јавних предузећа, тако да она у 2017. години исказују вишеструко повећање позитивних курсних разлика и ефеката валутне клаузуле, и то са 3.566 милиона динара на 28.547 милиона динара. Услед наведеног, јавна предузећа бележе позитиван резултат из финансирања у износу од 25.044 милиона динара, за разлику од прошлогодишњег губитка (7.771 милион динара).

Исказани губици из осталих активности су за 8,2% мањи у односу на претходну годину и износе 28.784 милиона динара. Приходи по основу усклађивања вредности имовине и потраживања, наплаћених потраживања, добитака од продаје и других прихода из осталих активности (21.948 милиона динара) су више него преполовљени у односу на претходну годину, док су расходи из ових активности (50.732 милиона динара) за више од трећине мањи.

Јавна предузећа већ трећу годину заредом послују профитабилно, а захваљујући знатно побољшаним резултатима из финансирања, пословну 2017. годину су завршила са двоструко већим позитивним нето резултатом, у износу од 29.029 милиона динара.

Успешније укупно пословање јавних предузећа илуструје податак да је исказан за петину већи нето добитак у износу од 43.010 милиона динара и да је укупан број профитабилних предузећа повећан са 388 на 421. У негативној сфери је пословало 135 јавних предузећа, као и претходне године, а њихови губици су за 34,6% нижи и износе 13.982 милиона динара. Без исказаног нето резултата пословну годину завршило је 20 јавних предузећа, односно осам предузећа мање у односу на претходну годину.

Са секторског аспекта, највећи допринос позитивним резултатима овог сегмента дала су јавна предузећа у сектору D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, која су исказала позитивни нето резултат за 72,4% већи од прошлогодишњег, у износу од 30.607 милиона динара. Велики системи остали су доминантни носиоци позитивног нето резултата са износом од 25.911 милиона динара, који је два пута већи у односу на прошлогодишњи.

Према исказаном негативном нето резултату издвајају се јавна предузећа из сектора F-Грађевинарство, а њихов укупан

губитак износи 7.331 милион динара, с тим да је он значајно мањи (40,6%) од прошлогодишњег. Поред њих, предузећа из сектора В-Рударство скоро су удвостручила негативан нето резултат, који износи 2.331 милион динара. Са аспекта величине, негативан нето резултат бележе само микро јавна предузећа, која су пословну годину завршила са укупним губитком у износу од 18 милиона динара, а он је за 37,2% мањи у поређењу са претходном годином.

Јавна предузећа располажу пословном имовином у вредности од 2.603.322 милиона динара, која је на прошлогодишњем нивоу. Полазећи од природе делатности коју обављају, она највећи део средстава улажу у сталну имовину (88,3%), у износу од 2.298.028 милиона динара. Истовремено, располажу и значајним капиталом од 1.751.090 милиона динара, који је готово непромењен у односу на претходну годину. У складу са наведеним, висок ратио сопственог капитала јавних предузећа од 63,5%, значајно је виши од ратио на нивоу привреде (37,9%), док је степен укупне задужености јавних предузећа од 0,57 знатно нижи у односу на задуженост привреде (1,64).

Највећи део билансног потенцијала сконцентрисан је у јавним предузећима сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, која располажу са пословном имовином и капиталом у износу од 1.245.523 милиона динара и 749.817 милиона динара, што чини 47,8% имовине и 42,8% капитала свих јавних предузећа. Мање, али ипак високо учешће имају јавна предузећа из сектора F-Грађевинарство, чија пословна имовина износи 568.716 милиона динара (21,8%), а капитал 416.654 милиона динара (23,8%). Истовремено, готово целокупан обим финансијских капацитета је у поседу великих јавних предузећа, на која се односи 88,9% пословне имовине и 91,1% капитала свих јавних предузећа.

За финансирање укупних активности јавна предузећа су користила позајмљене изворе у висини од 949.029 милиона динара, тако да је њихов укупан дуг незнатно нижи (0,9%) у односу на претходну годину. Међутим, задржала се неповољна рочна структура извора финансирања, с обзиром да краткорочне обавезе учествују са 63,3% у укупним обавезама и износе 600.476 милиона динара (за 3,3% веће у односу на претходну годину). Дугорочна резервисања и обавезе смањени су за 12,0% и износе 251.904 милиона динара.

Јавна предузећа из већ поменутих сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација и F-Грађевинарство, у највећем обиму користила су и позајмљене изворе финансирања (577.415 милиона динара и 153.028 милиона динара), а њихове укупне обавезе смањене су за 3,6% тј. повећане за 5,0%. Према величини, у укупним оба-

Табела 21: Резултати пословања јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Нето добитак	43.010	421	35.806	388
2. Нето губитак	13.982	135	21.381	135
Нето резултат	29.029	-	14.425	-

Табела 22: Структура пословне имовине јавних предузећа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Уписани а неуплаћени капитал	22	55	40,6
Б. Стална имовина	2.298.028	2.265.045	101,5
Нематеријална имовина	14.802	11.609	127,5
Некретнине, постројења и опрема	1.998.032	1.972.759	101,3
Биолошка средства	167.889	167.786	100,1
Дугорочни финансијски пласмани	114.961	109.480	105,0
Дугорочна потраживања	2.344	3.412	68,7
В. Одложена пореска средства	1.252	1.211	103,4
Г. Обртна имовина	304.020	329.538	92,3
Залихе	69.665	62.240	111,9
Потраживања по основу продаје	106.637	122.370	87,1
Краткорочни финансијски пласмани	21.767	21.630	100,6
Остала краткорочна потраживања	45.733	37.060	123,4
Готовински еквиваленти и готовина	60.219	86.238	69,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	2.603.322	2.595.850	100,3

везама доминирају велика јавна предузећа (810.870 милиона динара или 85,4%), а оне су тек благо смањене (1,2%) у поређењу са претходном годином.

Кумулирани губици јавних предузећа расли су брже у односу на укупну привреду (10,2% наспрам 1,9%) и исказани су у висини од 483.206 милиона динара. Од тога губици изнад висине капитала износе 96.796 милиона динара и мањи су за 13,2% у поређењу са претходном годином. Последишно, стопа изгубљеног капитала јавних предузећа благо је повећана са 21,1% на 22,6%, али и даље је знатно нижа у односу на ниво привреде (40,7%).

Преко две трећине губитака свих јавних предузећа кумулирала су предузећа из сектора D-Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, и то у износу од 327.187 милиона динара, а велики део губитака (56.525 милиона динара или 11,7%) исказала су и предузећа из сектора F-Грађевинарство. Такође, готово целокупне губитке (94,8%) носе велика јавна предузећа.

Већ годинама јавна предузећа немају адекватно финансирање имовине, будући да услед недовољног износа дугорочног капитала сталну имовину финансирају из краткорочних извора. У 2017. години овај сегмент привреде је пословао са негативним нето обртним капиталом у висини од 391.853 милиона динара, који је за 15,1% већи у поређењу са прет-

Табела 23: Структура извора финансирања јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Капитал	1.751.090	1.749.731	100,1
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	251.904	286.398	88,0
Дугорочна резервисања	26.800	29.192	91,8
Дугорочне обавезе	225.104	257.206	87,5
В. Одложене пореске обавезе	96.648	90.056	107,3
Г. Краткорочне обавезе	600.476	581.156	103,3
Краткорочне финансијске обавезе	249.979	233.524	107,0
Обавезе из пословања	111.752	118.425	94,4
Друге краткорочне обавезе	238.745	229.208	104,2
Д. Губитак изнад висине капитала	96.796	111.491	86,8
Ђ. Укупна пасива	2.603.322	2.595.850	100,3

Табела 24: Укупни губици јавних предузећа

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа	Износ (у мил. динара)	Број јавних предузећа
1. Губитак	483.206	290	438.298	278
2. Губитак изнад висине капитала	96.796	70	111.491	67

ходном годином. Истовремено, за стабилно финансирање сталне имовине и залиха, јавним предузећима је недостајало још 461.517 милиона динара дугорочног капитала, односно 14,6% више у односу на претходну годину.

Угрожена финансијска равнотежа највише је дошла до изражаја у јавним предузећима из сектора Д–Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, која су пословала са 229.423 милиона динара негативног нето обртног капитала, али и из сектора Ф–Грађевинарство са 100.200 милиона динара тог капитала. Предузећима ових сектора је за финансирање сталне имовине и залиха недостајало 270.374 милиона динара и 102.337 милиона динара дугорочног капитала, а то је за 13,9% и 12,3% више у односу на претходну годину. Велики системи су пословали са негативним нето обртним капиталом у вредности од 327.080 милиона динара, који је за 17,0% већи од прошлгодишњег, док им је за обављање пословне активности недостајало 16,2% више дугорочног капитала односно укупно 388.626 милиона динара.

4.2 ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА У СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ

У Републици Србији је, на крају 2017. године, у односу на претходну годину, повећан број привредних друштава која су била у статусу стечаја и ликвидације, и то са 6.286 на 6.562 друштва. Тренд смањења броја запослених је настављен, па су тако поменути друштва ангажовала 3.447 радника, што је за 1.295 мање у поређењу са претходном годином. Сегмент привредних друштава над којима је отворен поступак стечаја и ликвидације чини 6,5% укупног броја привредних друштава и ангажује 0,3% радника привреде.

Секторски распоред привредних друштава у стечају и ликвидацији показује да је више од половине тих друштава пословало у оквиру сектора Г–Трговина на велико и мало... (2.311 или 35,2%) и С–Прерађивачка индустрија (1.365 или 20,8%). Поменути сектори истичу се и према броју запослених, с тим да је у оквиру сектора С–Прерађивачка индустрија било запослено 1.933 радника, што је за 3,7% мање у односу на претходну годину, док је у сектору Г–Трговина на велико и мало... број запослених (447) готово преполовљен. Значајно смањење броја запослених бележе и сектори А–Пољопривреда, шумарство и рибарство (са 387 на 153 радника), затим Н–Административне и помоћне услужне делатности (са 271 на 35 радника), Ф–Грађевинарство (са 259 на 139 радника), као и сектор И– Услуге смештаја и исхране (са 314 на 213 радника).

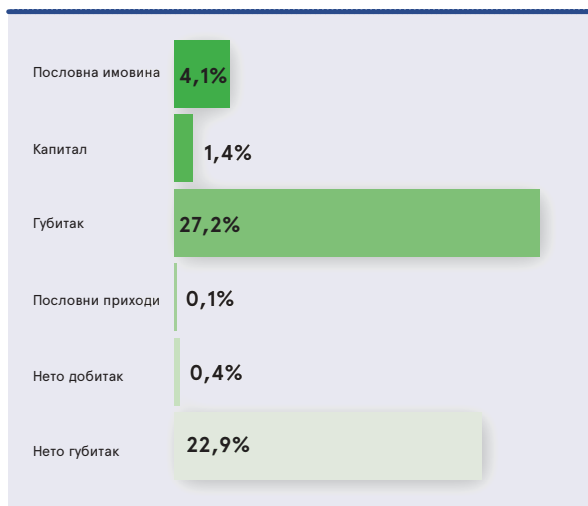
Посматрано са аспекта величине, у статусу стечаја и ликвидације доминирала су микро привредна друштва, а уједно то је једини сегмент у коме је повећан број друштава (347) у односу на претходну годину, тако да их је било укупно 6.456. Поред њих, у том статусу је било и 85 малих, 19 средњих и два велика друштва. Број запослених је смањен у свим посматраним категоријама, а најдрастичнији пад забележен је код малих привредних друштава и то са 1.240 на 520 радника. Највише радника запошљавала су микро привредна друштва (1.492 радника), а приличан број запослених ангажовала су и средња друштва (1.046 радника).

Привредна друштва у стечају и ликвидацији имају скроман утицај на остварени обим активности и нето добитак укупне привреде, а имају и веома мало учешће у укупним финансијским капацитетима.

Међутим, њихов удео у укупном нето губитку је прилично висок и увећан је у односу на претходну годину са 18,9% на 22,9%. Такође, значајно је и учешће у укупним губицима од чак 27,2%, што је приближно прошлгодишњем (27,4%).

Као и претходних година, привредна друштва која послују у оквиру сектора С–Прерађивачка индустрија и Г–Трговина на велико и мало... највише опредељују укупне финансијске перформансе привредних друштава у стечају и ликвидацији, с обзиром да у просеку учествују са 39,3%, односно са 22,4% у оствареним финансијским перформансама поменутог сегмента. Са аспекта величине, значајан утицај имају микро привредна друштва, која просечно учествују са 77,6% у укупним финансијским позицијама посматране групе друштава.

Графикон 14: Учесће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде

Табела 25: Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Укупни приходи	37.559	47.870	78,5
Б. Укупни расходи	87.343	104.046	83,9
Пословни приходи	14.429	27.084	53,3
Пословни расходи	21.795	35.293	61,8
I Пословни резултат	-7.365	-8.209	89,7
Финансијски приходи	1.674	2.761	60,6
Финансијски расходи	11.866	10.929	108,6
II Резултат из финансирања	-10.192	-8.168	124,8
Приходи из осталих активности	21.338	17.955	118,8
Расходи из осталих активности	49.410	52.051	94,9
III Резултат из осталих активности	-28.072	-34.096	82,3
IV Нето добитак пословања које се обуставља	117	70	167,8
V Нето губитак пословања које се обуставља	4.272	5.773	74,0

Тренд пада укупних прихода и укупних расхода настављен је и у 2017. години, па су тако укупни приходи опали за 21,5% и износе 37.559 милиона динара, а укупни расходи су смањени за 16,1% и исказани су у износу од 87.343 милиона динара.

Највећи део укупно реализованих прихода чине приходи из осталих активности, који износе 21.338 милиона динара и за 18,8% су већи од прошлогодишњих. У структури прихода из осталих активности скоро 15 пута већи износ забележили су приходи од усклађивања вредности остале имовине,

је само код финансијских расхода, који су већи за 8,6% и исказани су у износу од 11.866 милиона динара. Три четвртине тих расхода односи се на расходе камата са износом од 8.913 милиона динара, а дуплирани су у односу на прошлогодишње, док су негативне курсне разлике смањене са 3.900 милиона динара на 522 милиона динара.

Привредна друштва у стечају и ликвидацији су у 2017. години исказала негативан нето резултат у износу од 49.825 милиона динара, а он је смањен за 11,7% у односу на претходну годину. Нешто више од две петине (2.769) друштава

Табела 26: Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији
1. Нето добитак	2.741	492	3.714	480
2. Нето губитак	52.566	2.769	60.121	2.859
Нето резултат	-49.825	-	-56.407	-

који су порасли са 777 милиона динара на 11.519 милиона динара. За разлику од претходне године када су имали доминантно учешће у укупним приходима овог сегмента, пословни приходи у 2017. години чине нешто мање од две петине укупних прихода, а исказани су у висини од 14.429 милиона динара и мањи су за 46,7%. Финансијски приходи умањени су за 39,4% у односу на 2016. годину и износе 1.674 милиона динара.

На страни расхода, преовлађују расходи из осталих активности, са износом од 49.410 милиона динара и они су за 5,1% мањи, док пословни расходи од 21.795 милиона динара бележе значајнији пад (38,2%). Тренд раста присутан

у стечају и ликвидацији, исказало је нето губитак од 52.566 милиона динара, који је умањен за 12,6%. Са нето добитком су пословала 492 друштва, а он износи 2.741 милион динара и смањен је за 26,2%, док је 3.301 привредно друштво пословно 2017. годину завршило без исказаног нето резултата.

Од укупно 53 јавна предузећа у статусу стечаја и ликвидације, 10 предузећа је профитабилно пословало са оствареним нето добитком у износу од 24 милиона динара, док су 34 предузећа исказала нето губитак у износу до 194 милиона динара. Преостала јавна предузећа пословала су без исказаног резултата.

Табела 27: Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Уписани а неуплаћени капитал	1.185	1.198	98,9
Б. Стална имовина	266.368	283.042	94,1
Нематеријална имовина	6.410	10.396	61,7
Некретнине, постројења и опрема	192.407	194.806	98,8
Биолошка средства	2.231	2.428	91,9
Дугорочни финансијски пласмани	63.082	72.545	87,0
Дугорочна потраживања	2.238	2.867	78,1
В. Одложена пореска средства	783	596	131,3
Г. Обртна имовина	313.432	324.411	96,6
Залихе	80.570	91.160	88,4
Потраживања по основу продаје	76.994	82.919	92,9
Краткорочни финансијски пласмани	67.101	40.427	166,0
Остала краткорочна потраживања	71.141	73.779	96,4
Готовински еквиваленти и готовина	17.626	36.128	48,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	581.767	609.248	95,5

Пословна имовина привредних друштава у стечају и ликвидацији смањена је за 4,5% и на крају 2017. године износи 581.767 милиона динара.

Структуру пословне имовине чине улагања у сталну имовину у износу од 266.368 милиона динара, као и улагања у обртну имовину, која бележе вредност од 313.432 милиона динара, а мања су за 5,9% односно 3,4% у односу на 2016. годину.

Некретнине, постројења и опрема, представљају доминантан део сталне имовине са износом од 192.407 милиона динара, што је за 1,2% мање у односу на претходну годину. У истом периоду, дугорочни финансијски пласмани забележили су пад од 13,0% и износе 63.082 милиона динара.

Нешто више од половине обртне имовине чине залихе (80.570 милиона динара) и потраживања по основу продаје (76.994 милиона динара), што је на годишњем нивоу мање за 11,6% односно 7,1%. Краткорочни финансијски пласмани већи су за две трећине и износе 67.101 милион динара.

Табела 28: Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Капитал	94.845	86.969	109,1
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	217.384	235.942	92,1
Дугорочна резервисања	24.829	16.303	152,3
Дугорочне обавезе	192.555	219.639	87,7
В. Одложене пореске обавезе	3.527	3.509	100,5
Г. Краткорочне обавезе	913.960	910.567	100,4
Краткорочне финансијске обавезе	245.292	250.499	97,9
Обавезе из пословања	407.327	387.679	105,1
Друге краткорочне обавезе	261.341	272.388	95,9
Д. Губитак изнад висине капитала	647.950	627.739	103,2
Ђ. Укупна пасива	581.767	609.248	95,5

Табела 29: Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији	Износ (у мил. динара)	Број пр. друштава у стечају и ликвидацији
1. Губитак	1.004.188	3.982	991.861	4.043
2. Губитак изнад висине капитала	647.950	2.801	627.739	2.820

Иако је капитал привредних друштава у стечају и ликвидацији, збирно посматрано, повећан за 9,1% у односу на претходну годину и износи 94.845 милиона динара, укупни губици и у 2017. години премашују износ капитала за 647.950 милиона динара, што је за 3,2% више у поређењу са претходном годином. Из тог разлога ова привредна друштва су приморана да своје пословање финансирају из позајмљених извора, при чему укупне обавезе износе 1.134.871 милион динара и незнатно су мање од прошлогодишњих.

У структури укупних обавеза доминирају краткорочне обавезе са учешћем од 80,5% односно износом од 913.960 милиона динара. При томе, обавезе из пословања исказане су у износу од 407.327 милиона динара и увећане су за 5,1%,

док су краткорочне финансијске обавезе мање за 2,1% и износе 245.292 милиона динара.

Привредна друштва у стечају и ликвидацији исказала су укупне губитке од 1.004.188 милиона динара, који су благо увећани (1,2%) у односу на претходну годину, а кумулирала су их 3.982 друштва. Услед наведеног, та друштва и даље задржавају високу стопу изгубљеног капитала од 223,2% (у претходној години 220,4%).

Недостатак дугорочног капитала за финансирање сталне имовине и залиха присутан је и ове године код привредних друштава у стечају и ликвидацији и то у износу од 603.273 милиона динара, док је претходне године износио 588.912 милиона динара.

II ПОСЛОВАЊЕ УСТАНОВА

Поправљање пословног амбијента током 2017. године одразило се и на пословање установа. Оне су наставиле са профитабилним пословањем, с тим да је позитиван нето

резултат већи скоро за четвртину у односу на прошлогодишњи, а поред тога ојачали су и њихови финансијски капацитети.

1. БРОЈ УСТАНОВА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

На крају 2017. године укупно 1.791 установа обављала је делатност ради стицања добити и примењивала Закон о рачуноводству, а податке за статистичке и друге потребе поднело је 1.326 установа. Ти подаци обрађени су за 1.319 установа, што је за 6,3% више у односу на претходну годину. Установе су укупно запошљавале 32.409 радника, за разлику од 2016. године када је било запослено 29.093 радника.

Као и претходних година, установе су пословну активност обављале у 15 сектора, а њихова концентрација је највећа

у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало... (528 или 40,0%), Р-Образовање (407 или 30,9%) и Q-Здравствена и социјална заштита (253 или 19,2%).

Према броју запослених предњаче установе које су пословале у оквиру сектора Г-Трговина на велико и мало... (10.489 или 32,4%), Р-Образовање (6.655 или 20,5%), Q-Здравствена и социјална заштита (5.654 или 17,4%), затим Ј-Информисање и комуникације (4.332 или 13,4%) и М-Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (3.525 или 10,9%).

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ УСТАНОВА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА УСТАНОВА

У 2017. години установе су исказале укупне приходе у износу од 152.912 милиона динара и укупне расходе од 143.318 милиона динара, а они су на годишњем нивоу расли по приближно истој стопи (15,8% односно 15,4%).

Пословни приходи, који чине највећи део укупних прихода, за 15,6% су већи у односу на претходну годину и износе 147.290 милиона динара, а сличан раст (15,3%) бележе

и пословни расходи од 139.425 милиона динара. Последично, остварен је позитиван пословни резултат од 7.865 милиона динара, који је увећан за 20,4% у односу на 2016. годину.

Финансијски приходи установа порасли су 2,2 пута и износе 2.001 милион динара, док финансијски расходи бележе раст, по знатно нижој стопи (37,1%) и износе 1.518 милиона динара. Услед наведеног, остварен је позитиван резултат из финансирања од 482 милиона динара, за разлику од

Табела 30: Структура укупних прихода и укупних расхода установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Укупни приходи	152.912	132.016	115,8
Б. Укупни расходи	143.318	124.241	115,4
Пословни приходи	147.290	127.444	115,6
Пословни расходи	139.425	120.912	115,3
I Пословни резултат	7.865	6.531	120,4
Финансијски приходи	2.001	909	220,2
Финансијски расходи	1.518	1.108	137,1
II Резултат из финансирања	482	-199	н/а
Приходи из осталих активности	3.567	3.581	99,6
Расходи из осталих активности	2.320	2.139	108,4
III Резултат из осталих активности	1.248	1.441	86,6
IV Нето добитак пословања које се обуставља	55	84	65,3
V Нето губитак пословања које се обуставља	55	82	66,6

Табела 31: Резултати пословања установа

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Нето добитак	9.281	1.001	7.284	921
2. Нето губитак	1.097	222	712	221
Нето резултат	8.183	-	6.572	-

претходне године када је исказан губитак (199 милиона динара). Позитиван резултат по основу осталих активности у висини од 1.248 милиона динара умањен је за 13,4%.

Тренд профитабилног пословања установа настављен је и у 2017. години, с тим да је њихов позитиван нето резултат, у износу од 8.183 милиона динара, за 24,5% већи од прошлогодишњег. Остварени нето добитак од 9.281 милион динара увећан је за 27,4% и исказала га је 1.001 установа, док су нето губитак генерисале 222 установе и то у износу од 1.097 милиона динара, што је за 54,2% више у односу на претходну годину..

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА УСТАНОВА

Установе су, на крају 2017. године, располагале са пословном имовином од 111.340 милиона динара, која је увећана за 16,8% у поређењу са прошлогодишњом.

Улагања у сталну имовину повећана су за 11,1% и износе 48.609 милиона динара. У некретине, постројења и опрему, као доминантан део сталне имовине, уложено је 38.716 милиона динара, што је за 8,7% више у односу на претходну годину.

Нешто више од половине пословне имовине односи се на обртну имовину, а она је исказана у износу од 62.208 милиона динара и већа је за 21,8% у поређењу са претходном годином. У структури обртне имовине највећи део чине залихе (22.693 милиона динара или 36,5%), готовински еквиваленти и готовина (15.258 милиона динара или 24,5%) и потраживања по основу продаје (12.813 милиона динара или 20,6%).

Табела 32: Структура пословне имовине установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Уписани а неуплаћени капитал	27	20	131,7
Б. Стална имовина	48.609	43.756	111,1
Нематеријална имовина	5.615	4.678	120,0
Некретнине, постројења и опрема	38.716	35.616	108,7
Биолошка средства	69	66	104,8
Дугорочни финансијски пласмани	4.159	3.349	124,2
Дугорочна потраживања	49	47	104,1
В. Одложена пореска средства	496	484	102,4
Г. Обртна имовина	62.208	51.090	121,8
Залихе	22.693	21.058	107,8
Потраживања по основу продаје	12.813	10.195	125,7
Краткорочни финансијски пласмани	5.211	4.451	117,1
Остала краткорочна потраживања	6.234	5.529	112,8
Готовински еквиваленти и готовина	15.258	9.857	154,8
Д. Укупна актива = Пословна имовина	111.340	95.350	116,8

Табела 33: Структура извора финансирања установа

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Капитал	48.685	40.708	119,6
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	13.671	12.240	111,7
Дугорочна резервисања	2.320	2.104	110,3
Дугорочне обавезе	11.351	10.137	112,0
В. Одложене пореске обавезе	271	238	113,6
Г. Краткорочне обавезе	51.700	45.943	112,5
Краткорочне финансијске обавезе	13.297	10.759	123,6
Обавезе из пословања	23.887	21.063	113,4
Друге краткорочне обавезе	14.516	14.120	102,8
Д. Губитак изнад висине капитала	2.987	3.779	79,0
Ђ. Укупна пасива	111.340	95.350	116,8

Установе располажу капиталом вредним 48.685 милиона динара, који је увећан за 19,6% у односу на претходну годину.

За финансирање пословања установе у већем обиму и даље користе позајмљене изворе, тако да њихове укупне обавезе износе 65.642 милиона динара и повећане су за 12,4%, а скоро четири петине дуга представљају краткорочне обавезе.

Смањивање укупног губитка на нивоу установа настављено је у 2017. години, тако да он износи 10.978 милиона динара и мањи је за 2,7% у поређењу са претходном годином. У

оквиру исказаног губитка, 2.987 милиона динара односи се на губитак изнад висине капитала, који је умањен за нешто више од петине.

Позитиван нето обртни капитал у износу од 10.733 милиона динара дуплиран је у односу на прошлгодишњи. И поред значајног увећања нето обртног капитала, дугорочни извори финансирања били су довољни за потпуно покриће сталне имовине и само 47,3% залиха, тако да им је за оптимално пословање недостајало још 11.959 милиона динара дугорочног капитала, што је за 23,7% мање у односу на претходну годину.

Табела 34: Укупни губици установа

О П И С	ГОДИНА			
	2017		2016	
	Износ (у мил. динара)	Број установа	Износ (у мил. динара)	Број установа
1. Губитак	10.978	445	11.288	427
2. Губитак изнад висине капитала	2.987	259	3.779	253

III ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

Позитивне тенденције у 2017. години уочљиве су и у пословању предузетника, који су раст профитабилности оствари-

ли уз повећани обим пословних активности и јачање финансијских ресурса.

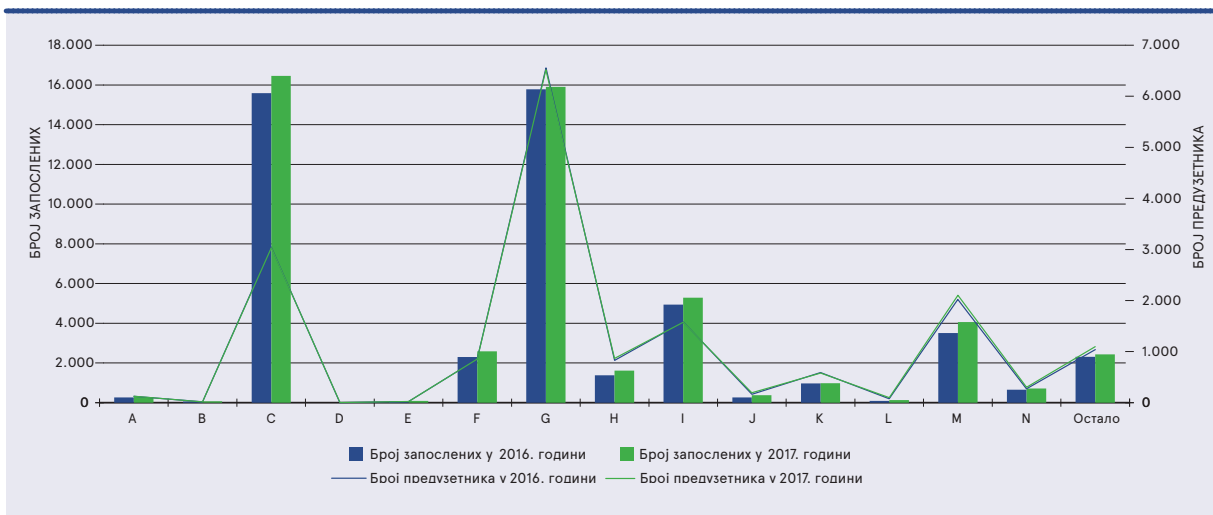
1. БРОЈ ПРЕДУЗЕТНИКА И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

У 2017. години 17.424 предузетника¹⁰ су водила пословне књиге по систему двојног књиговодства и податке за статистичке и друге потребе доставила Агенцији за привредне регистре, при чему су они обрађени за њих 17.382, што је 197 предузетника више у односу на претходну годину. Предузетници су запошљавали укупно 50.955 радника, односно 2.794 радника више у поређењу са 2016. годином.

Највише предузетника (81,6%) делатност је обављало у оквиру неразмњљивих сектора, те су они и запошљавали највећи број радника (34.067).

Два најистакнутија сектора према броју предузетника су сектор Г-Трговина на велико и мало... и сектор С-Прерађивачка индустрија, у којима је, збирно посматрано, своју делатност вршило преко половине свих предузетника (6.519 односно 3.034), а они су запошљавали и највише радника (15.907 односно 16.454).

Графикон 15: Број предузетника и запослених према секторима

2. ФИНАНСИЈСКЕ ПЕРФОРМАНСЕ ПРЕДУЗЕТНИКА

2.1 РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

У 2017. години, повећана пословна активност предузетника рефлектовала се на пораст укупних прихода (6,9%) и укупних расхода (6,6%) у односу на претходну годину, а они износе 242.483 милиона динара и 231.369 милиона динара.

У структури укупних прихода предузетника доминирају (97,7%) приходи из пословних активности, чији највећи део чине приходи од продаје робе у износу од 141.553 милиона динара и приходи од продаје производа и услуга од 93.195 милиона динара, који су у односу на претходну годину повећани за 4,7% односно 9,8%. Значајно увећање остварују и финансијски приходи реализовани у износу од 2.203 милиона динара, као и приходи из осталих активности од 3.382

милиона динара, чији је раст на годишњем нивоу 22,0% односно 12,1%.

И у структури укупних расхода доминантни су расходи из пословних активности, који износе 226.596 милиона динара, а већи су за 6,7% у односу на 2016. годину. Највеће уделе у пословним расходима имају набавна вредност продате робе (116.652 милиона динара), трошкови материјала (45.949 милиона динара) и трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (27.688 милиона динара). Повећање у односу на претходну годину забележили су и финансијски расходи (2,6%) исказани у износу од 1.610 милиона динара, као и расходи из осталих активности (5,3%), који износе 3.129 милиона динара.

¹⁰ У складу са Законом о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 7/2018) предузетници воде пословне књиге по систему простог или двојног књиговодства у складу са Законом о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013)

Табела 35: Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
A. Укупни приходи	242.483	226.836	106,9
Б. Укупни расходи	231.369	216.944	106,6
Пословни приходи	236.873	222.001	106,7
Пословни расходи	226.596	212.376	106,7
I Пословни резултат	10.277	9.625	106,8
Финансијски приходи	2.203	1.807	122,0
Финансијски расходи	1.610	1.569	102,6
II Резултат из финансирања	593	238	249,2
Приходи из осталих активности	3.382	3.016	112,1
Расходи из осталих активности	3.129	2.972	105,3
III Резултат из осталих активности	253	44	572,4
IV Нето добитак пословања које се обуставља	24	12	202,4
V Нето губитак пословања које се обуставља	33	27	125,5
Нето добитак	9.165	8.440	108,6
Нето губитак	1.296	1.145	113,2
VI Нето резултат	7.869	7.295	107,9

Претежни део пословне активности предузетници су, и у 2017. години, обављали у оквиру неразмњивих сектора, где је реализовано нешто испод три четвртине укупних прихода и укупних расхода (70,6% и 70,4%) свих предузетника. Највећи обим пословне активности исказан је у сектору G-Трговина на велико и мало..., у којем су предузетници остварили нешто испод половине укупних прихода и укупних расхода (115.269 милиона динара односно 112.688 милиона динара), а они су већи за 1,4% односно 1,3% у поређењу са претходном годином. Знатно бржи раст (9,9% односно 10,7%) укупних прихода и укупних расхода бележе предузетници из сектора С-Прерађивачка индустрија, који су генерисали више од четвртине тих прихода и расхода свих предузетника (67.875 милиона динара односно 65.162 милиона динара).

Остварујући позитиван нето резултат у износу од 7.869 милиона динара, који је за 7,9% већи од прошлогодишњег, предузетници су и током 2017. године наставили са профитабилним пословањем. Позитивно је пословала већина предузетника односно њих 13.778 (5.084 у 2016. години), с тим да укупан нето добитак у износу од 9.165 милиона динара бележи годишњи раст за 8,6%. С друге стране, нето губитак у износу од 1.296 милиона динара, већи за 13,2% у односу на прошлогодишњи, исказала су укупно 3.022 предузетника (2.950 у 2016. години). Без исказаног нето резултата пословала су 582 предузетника (у претходној години 520 предузетника).

2.2 ПОСЛОВНА ИМОВИНА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА ПРЕДУЗЕТНИКА

На крају 2017. године, пословна имовина којом су располагали предузетници исказана је у нивоу од 117.804 милиона динара и увећана је у поређењу са 2016. годином за 9,1%.

У оквиру пословне имовине, стална имовина у вредности од 33.840 милиона динара, повећана је за 9,8% у односу на претходну годину, а тај раст се заснива на повећаним инвестицијама у некретнине, постројења и опрему (8,2%), која чине њен доминантан део и износе 32.705 милиона динара.

Улагања у обртну имовину у висини од 83.913 милиона динара расла су нешто споријим интензитетом у односу на сталну имовину (8,8%). Све категорије обртне имовине бележе увећање у поређењу са претходном годином, тако да су залихе од 39.845 милиона динара веће за 9,2%, потраживања по основу продаје у висини од 23.306 милиона динара за 4,8%, док су готовински еквиваленти и готовина у износу од 11.960 милиона динара порасли за 14,4%.

Предузетници су, на крају 2017. године, располагали капиталом вредним 36.936 милиона динара, који је увећан за 9,9% у односу на претходну годину, док су њихове укупне обавезе током истог периода, расле нешто спорије (8,4%) и износе 84.169 милиона динара. Највећи део (88,0%) укупног дуга чине краткорочне обавезе у висини од 74.044 милиона динара, а више од половине односи се на обавезе из пословања (38.602 милиона динара). Значајно учешће имале су и краткорочне финансијске обавезе, које износе 21.539 милиона динара и веће су за 12,5% у поређењу са прошлогодишњим.

Табела 36: Структура пословне имовине предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Уписани а неуплаћени капитал	0	4	0,0
Б. Стална имовина	33.840	30.824	109,8
Нематеријална имовина	166	170	97,3
Некретнине, постројења и опрема	32.705	30.215	108,2
Биолошка средства	166	125	132,9
Дугорочни финансијски пласмани	404	279	144,9
Дугорочна потраживања	398	35	н/а
В. Одложена пореска средства	51	49	105,3
Г. Обртна имовина	83.913	77.123	108,8
Залихе	39.845	36.496	109,2
Потраживања по основу продаје	23.306	22.230	104,8
Краткорочни финансијски пласмани	1.761	1.387	127,0
Остала краткорочна потраживања	7.040	6.556	107,4
Готовински еквиваленти и готовина	11.960	10.455	114,4
Д. Укупна актива = Пословна имовина	117.804	108.000	109,1

У 2017. години, и поред благог поправљања структуре извора финансирања, предузетници су наставили да за своје пословање претежно користе позајмљене изворе. Сходно томе, степен укупне задужености (2,50) снижен је у односу на прошлогодишњи (2,56), с тим да он и даље упућује на високу задуженост предузетника.

Анализа структуре финансијских капацитета упућује да предузетници који послују у неразмјенивим секторима настављају да имају примат, с обзиром да располажу са преко три петине пословне имовине и капитала, у износу од 74.103 милиона динара односно 22.137 милиона динара. Појединачно посматрано, два доминантна сектора

су С-Прерађивачка индустрија и Г-Трговина на велико и мало..., на која се збирно односи нешто мање од три четвртине пословне имовине и капитала. Предузетници из сектора С-Прерађивачка индустрија ангажовали су пословну имовину у износу од 41.510 милиона динара, чија је вредност порасла за 5,9% у односу на претходну годину и капитал вредности 14.064 милиона динара, који је остао готово непромењен. Код предузетника из сектора Г-Трговина на велико и мало... пословна имовина износи 40.601 милион динара, док је вредност капитала на нивоу од 11.117 милиона динара и они су у односу на претходну годину увећани за 6,1% односно 12,3%.

Табела 37: Структура извора финансирања предузетника

у милионима динара

О П И С	ГОДИНА		ИНД.
	2017	2016	
А. Капитал	36.936	33.596	109,9
Б. Дугорочна резервисања и обавезе	10.113	8.192	123,5
Дугорочна резервисања	445	288	154,4
Дугорочне обавезе	9.668	7.904	122,3
В. Одложене пореске обавезе	12	11	108,5
Г. Краткорочне обавезе	74.044	69.429	106,6
Краткорочне финансијске обавезе	21.539	19.138	112,5
Обавезе из пословања	38.602	37.376	103,3
Друге краткорочне обавезе	13.903	12.915	107,7
Д. Губитак изнад висине капитала	3.302	3.228	102,3
Ђ. Укупна пасива	117.804	108.000	109,1

Укупан губитак предузетника, на крају 2017. године, исказан је у висини од 5.116 милиона динара и повећан је у односу на претходну годину за 6,4%. Истовремено, губитак изнад висине капитала је благо увећан (2,3%) и износи 3.302 милиона динара. Интензивнији раст капитала у односу на раст губитака, допринео је снижењу стопе изгубљеног капитала (са 13,7% на 13,2%). Укупне губитке исказало је 5.160 предузетника, а од тога њих 3.313 исказало је губитке изнад висине капитала.

Као и ранијих година, скоро три четвртине укупних губитака предузетника односи се на неразмљиве секторе (3.766 милиона динара), а они су повећани за 9,0% у односу на претходну годину, док су у размљивим секторима ти

бележе негативан нето обртни капитал у износу од 668 милиона динара односно 425 милиона динара.

Упркос континуираном расту позитивног нето обртног капитала, предузетници и даље нису имали довољно дугорочног капитала за обављање својих пословних активности, уз ниво залиха од 39.845 милиона динара. Последично, за постигнути ниво пословања недостајало им је 29.938 милиона динара дугорочног капитала, што је за 4,1% више у поређењу са претходном годином.

Код предузетника из неразмљивих сектора мањак дугорочног капитала скоро је задржан на прошлогодишњем нивоу у вредности од 19.777 милиона динара, док је код

Графикон 16: **Учешће предузетника из сектора С - Прерађивачка индустрија у укупним перформансама предузетника**

губици готово задржани на прошлогодишњем нивоу и износе 1.350 милиона динара. Нешто више од четвртине губитака исказали су предузетници из сектора Г-Трговина на велико и мало... и то у висини од 1.386 милиона динара, а они су већи за 5,9%. Укупни губици сектора С-Прерађивачка индустрија су у нивоу прошлогодишњих и износе 1.241 милион динара.

Предузетници су у 2017. години у знатно већем обиму користили дугорочни капитал за финансирање сталне имовине, што показује позитиван нето обртни капитал који је увећан за више од четвртине у периоду од годину дана и износи 9.908 милиона динара.

Збирно посматрано, предузетници и размљивих и неразмљивих сектора су пословали са позитивним нето обртним капиталом (7.300 милиона динара односно 2.608 милиона динара), а највећи износ тог капитала исказали су предузетници из сектора Г-Трговина на велико и мало..., и то у висини од 6.416 милиона динара, што је за петину више у односу на прошлогодишњи. Са значајним износом позитивног нето обртног капитала (2.747 милиона динара) пословали су и предузетници у сектору С-Прерађивачка индустрија, а он је већи за 16,6% у поређењу са претходном годином. С друге стране, предузетници из сектора I-Услуге смештаја и исхране и сектора H-Саобраћај и складиштење

Графикон 17: **Учешће предузетника из сектора Г - Трговина на велико и мало у укупним перформансама предузетника**

размљивих сектора забележен раст (12,0%) и он износи 10.161 милион динара. Повећање износа дугорочног капитала који недостаје за финансирање оствареног нивоа пословања присутно је код већине сектора. Као и ранијих година, тај капитал је највише недостајао предузетницима у сектору Г-Трговина на велико и мало.. (15.428 милиона динара), а он чини више од половине капитала који је недостајао свим предузетницима. Мањак овог капитала је присутан и код сектора С-Прерађивачка индустрија, F- Грађевинарство и сектора I-Услуге смештаја и исхране (9.583 милиона динара, 1.974 милиона динара и 1.659 милиона динара респективно).

СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

I Табеле

1. Основни макроекономски показатељи
2. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава
3. Показатељи профитабилности на нивоу привреде
4. Резултати пословања привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни губици привредних друштава
8. Структура прихода, расхода и резултата разменљивих и неразменљивих сектора
9. Структура прихода, расхода и резултата према појединим разменљивим секторима
10. Структура прихода, расхода и резултата према појединим неразменљивим секторима
11. Структура пословне имовине разменљивих и неразменљивих сектора
12. Структура извора финансирања разменљивих и неразменљивих сектора
13. Структура пословне имовине према појединим разменљивим секторима
14. Структура пословне имовине према појединим неразменљивим секторима
15. Структура извора финансирања према појединим разменљивим секторима
16. Структура извора финансирања према појединим неразменљивим секторима
17. Структура прихода, расхода и резултата према величини привредних друштава
18. Структура пословне имовине према величини привредних друштава
19. Структура извора финансирања према величини привредних друштава
20. Структура укупних прихода и укупних расхода јавних предузећа
21. Резултати пословања јавних предузећа
22. Структура пословне имовине јавних предузећа
23. Структура извора финансирања јавних предузећа
24. Укупни губици јавних предузећа
25. Структура укупних прихода и укупних расхода привредних друштава у стечају и ликвидацији
26. Резултати пословања привредних друштава у стечају и ликвидацији

27. Структура пословне имовине привредних друштава у стечају и ликвидацији
28. Структура извора финансирања привредних друштава у стечају и ликвидацији
29. Укупни губици привредних друштава у стечају и ликвидацији
30. Структура укупних прихода и укупних расхода установа
31. Резултати пословања установа
32. Структура пословне имовине установа
33. Структура извора финансирања установа
34. Укупни губици установа
35. Структура укупних прихода и укупних расхода предузетника
36. Структура пословне имовине предузетника
37. Структура извора финансирања предузетника

II Графициони

1. Број привредних друштава и запослених према секторима
2. Број привредних друштава и запослених према величини привредних друштава
3. Структура пословних прихода привредних друштава
4. Структура пословних расхода привредних друштава
5. Структура пословне имовине привредних друштава
6. Структура извора финансирања привредних друштава
7. Укупни и пословни приходи према секторима
8. Укупни и пословни расходи према секторима
9. Пословна имовина према секторима
10. Укупни приходи привредних друштава према величини
11. Учешће великих привредних друштава у перформансама привреде
12. Пословна имовина према величини привредних друштава
13. Учешће јавних предузећа у перформансама привреде
14. Учешће привредних друштава у стечају и ликвидацији у перформансама привреде
15. Број предузетника и запослених према секторима
16. Учешће предузетника из сектора С-Прерађивачка индустрија у укупним перформансама предузетника
17. Учешће предузетника из сектора G-Трговина на велико и мало...у укупним перформансама предузетника

Република Србија
Агенција за
привредне регистре